

КАТОЛИЧЕСКИ ВЕСТНИК

ИСТИНА - VERITAS

Издание
на Католическата
епископска
конференция в България

Ego sum via, et veritas, et vita. Jo 14,6

Брой 5 (1498)

София, май 2015 г.

Цена 0.50 лв.

Възнесение Господне

Възнесението издига нашиите погледи и стремежи към Небето. За учениците Христови това бе краят на явленията на Възкръсната среда тях. Те така бяха свикнали през тези 40 дни да Го виждат да се появява ненадейно между тях и след това мистериозно да изчезва, че тайно се надяваха на още много явления. Учениците разчитаха това непосредствено присъствие на техния Учител да продължи през целия им живот. Те желаеха силно да се наслаждават на присъствието му, да Го запазят за себе си. Би трябвало да са изпитали голямо разочарование, когато за последен път Го видяха да се изкача към Небето, скривайки се от тях зад един облак. Очевидно те не можеха да Го задържат повече при себе си, тръгването му бе неизбежно и окончателно. Това, което на пръв поглед изглеждаше в очите на апостолите като неочаквано скъсване, не бе друго освен завършкът на прославянето, започнато за Христос с Неговата смърт и проявявайки се преди всичко в Неговото славно Възкресение.

Тялото му, излязло от гроба, бе определено да напусне земния живот; надарено с божествен живот, то придобива пълнотата на своето въздигане, влизайки завинаги в Небесното си състояние, в Славата.

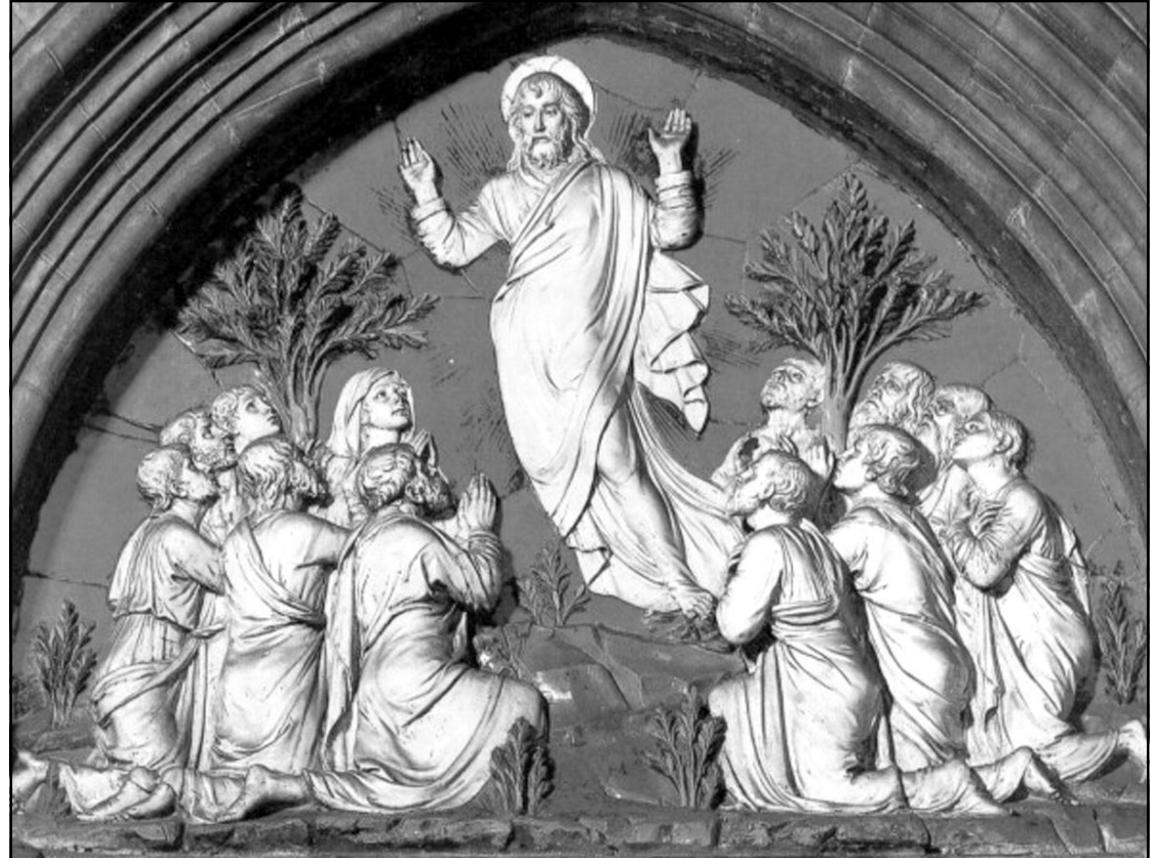
Днес все още откриваме много хора, които живеят така, сякаш техният живот свърши тук, на земята. Възнесе-

нието Господне ни напомня, че именно тук, долу, не е нашето окончателно отечество, а там - в отвъдното. То ни подканя да гледаме по посока към Небето не само за да се надяваме в завръщането на Спасителя на земята, а за да осъзнаем, че нашата съдба, нашето предназначение се състои в това - да достигнем Христос в Неговата небесна висота. Иисус се възнесе на Небето, за да въздигне и нас със Себе си.

Този, Който по време на своя земен живот можа да види с каква мъка човешките погледи се отправят към Небето, дарява сега на апостолите един подтик в тази насока, една надежда, която ще се развие в Църквата посредством силата на Свети Дух. Иисус иска да въздигне стремежите, които владеят човешките сърца. Не наблюдаваме ли прекалено малко стремеж към Небесното у много християни?

Възнесът се на Небесата, Иисус ще привлече към себе си хората, за да може да ги изпълни с небесни блага. Между тях е преди всичко пламенната любов, която царува в Небето и която търси да бъде споделена от тези, които вървят по своя земен път.

Такива небесни благодати са също и мирът, и радостта. Който се стреми, който желае страстно тези благодати, той е в състояние да ги приеме. Както Иисус се възнесе, по същия начин (се казва в Деяни-

„Възнесение“ – скулптор Лука дела Робия

Послание на папа Франциск за 49-ия световен ден на социалните комуникации – 17 май 2015 г.

Да известим семейството - привилегировано място за среща с безвъзмездната любов

Темата за семейството заема централно място в задълбочени църковни размишления и в синодалния процес, който предвижда два синода: извънреден - проведен насокоро, и редовен, свикан за октомври. В този контекст смятам за подходящо темата за Световния ден на социалните комуникации да има за ориентиrowъчна точка семейство.

Семейството е първото място, където се научаваме да общуваме. Връщането към този основен момент може да помогне комуникацията да стане по-автентична и хуманна, както и да се гледа на семейството от нова гледна точка.

Можем да се вдъхновим от евангелската икона на посещението на Мария при Елисавета

(Лк. 1, 39-56). „Когато Елисавета чу поздрава Мариин, проигра младенецът в утробата ѝ; и Елисавета се изпълни с Духа Светаго, извика с висок глас и рече: благословена си ти между жените и благословен е плодът на твоята утроба!“ (Лк. 1, 41-42).

Този епизод ни показва преди всичко комуникацията като диалог, който се преплита с езика на тялото. Всъщност първият отговор на поздрава на Мария дава детето, радостно трепвайки в утробата на Елисавета. Радостното ликуване от срещата е в известен смисъл първообраз и символ на всяка друга комуникация, която научаваме още преди да се появим на света. Утробата, която ни приютия, е първото „училище“ по комуникация, съставена от слушането и телесния контакт, където започваме да привикваме с външния свят в една защитена среда и с успокояващия звук от ударите на майчиното сърце. Тази среща между две същества - толкова интимни и същевременно толкова чужди едно на друго - е среща, изпълнена с обещания. Това е нашият първи опит в комуникацията. Този опит ни обединява всички, тъй като всеки от нас е роден от майка.

Дори след като сме се появили на света, оставаме в известен смисъл в една „утроба“, която е семейството. Утроба от

На стр. 8

Раздялата

Утринта е ведра и слънчева. 22 март е - първият ден на пролетта. Ние, енориашите, се отправяме към черквата „Свети свети Кирил и Методий“ в Ямбол с припогнаното настроение, което се подсилва и от обстоятелството, че литургията ще отслужи монс. Христо Пройков, екзарх на Католическата църква от източен обред в България. Нашата радост е преплетена с малко тъга, породена от предстоящата раздяла с нашия свещеник отец Антон.

Удоволствие бе за нас да присъстваме на тази великолепна литургия. Монс. Христо изнесе съдържателна проповед, с която насочи вниманието ни към Божията безгранична милост. В края на службата екзархът отправи благодар-

На стр. 5

На стр. 2

„Скъпи братя и сестри, добър ден!

Днешният катехизис е посветен на един централен аспект в темата за семейството - този за големия дар, който Бог даде на човечеството със сътворяването на мъжа и жената и с освещаването на брака. Този и следващият катехизис ще разгледат разликата и взаимното допълване между мъжа и жената, които са връх на божественото творение; следващите два катехизиса, които ще последват, ще бъдат посветени на други теми, свързани с брака.

Ще започнем с един кратък коментар върху първия разказ за сътворението, съдържащ се в книгата Битие. Тук четем, че Бог, след като създал вселената и всички живи същества, сътворил Своя шедьовър - човешкото същество, като го направил по Свой образ: „По Божий образ ги сътвори; мъж и жена ги сътвори“ (Бит 1, 27).

А както всички знаем, разликата между половете съществува в много форми на живот в дългата стълбица от живи същества. Но само в мъжа и жената тя носи в себе си образа и подобието на Бог. Библейският текст го повтаря цели три пъти в два стиха (26-27): мъжът и жената са образ и подобие Божии. Това ни показва, че не само мъжът сам по себе си е образ Божи, не само жената сама по себе си е образ Божи, а мъжът и жената като двойка са образ Божи. Разликата между мъжа и жената не е с цел противопоставяне или подчинение един на друг, а с цел общение и създаване на поколение - винаги по Божи образ и подобие.

Опитът ни учи: за да познава само себе си добре и за да расте хармонично, човешкото същество се нуждае от взаимността между мъжа и жената. Когато това не се случва, виждаме какви са последиците. Ние сме сътворени, за да се изслушваме и помагаме един на друг. Можем да кажем, че без взаимното обогатяване в това отношение - в мисленето и в действията, в привърза-

Папа Франциск: Заличаването на разликата между половете е проблем, а не решение

ността и работата, а също и във вратата - двамата съвсем не биха могли да проумеят в дълбочина какво означава да си мъж и да си жена.

Модерната култура отвори нови пространства, нови свободи и нови дълбини в по-добро разбиране на тази разлика. Но въведе и много съмнения и скептицизъм. Например аз се питам дали т. нар. теория gender не е също така и израз на разочарование и отказ, чиято цел е да бъде заличено различието между половете, тъй като вече не знае как да се отнася към него. Да, рискуваме да направим крачка назад. Въщността заличаването на разликата между половете е проблем, а не решение. За да преодолеят проблемите в своите отношения, мъжът и жената, напротив, трябва да си говорят повече, да се слушат повече, да се познават повече, да се обичат повече. Трябва да се отнасят един към друг с уважение и приятелски да си сътрудничат. При наличието на тези човешки основи, подкрепени от благодатта на Бог, е възможно да се планира един брачен и семеен съюз за цял живот. Брачната и семейната връзка е сериозно нещо - сериозно за всички, не само за вярващите. Бих искал да насърча интелектуалците да не изоставят тази тема, ся-

каш тя е станала нещо второстепенно за ангажимента в полза на едно по-свободно и спрavedливо общество.

Бог повери земята на съюза между мъжът и жената. Провалът на този план прави света по-беден на емоции и води до потъмняване на слънцето на надеждата. Признаците вече са тревожни и ги виждаме. Бих искал да посоча сред многото две точки, с които сматрам, че трябва да се заемем неотложно.

Първо - без съмнение трябва да направим много повече неща в полза на жената, ако искаме да придадем по-голяма сила на взаимността между мъжете и жените. Необходимо е въщността жената не само да бъде повече слушана, но гласът ѝ да има реална тежест, да бъде признат нейният авторитет - в обществото и в Църквата. По същия начин,

по който Иисус гледаше на жената - в един много по-неблагоприятен контекст от нашия, защото в онези времена жената бе наистина на второ място, а Иисус я разглеждаше така, че й придава силна светлина, която осветява път, който води надалеч, ние трябва да извървим този път. Все още не сме осъзнали в дълбочина колко много са нещата, които може да ни даде женският гений, нещата, които жената може да даде на обществото и на нас; жената умеет да вижда нещата с други очи, така че да допълва мисленето на мъжете. Това е път, по който се минава с творчество и смелост.

Едно второ размишление разглежда темата за мъжа и жената, сътворени по Божи образ. Питам се дали кризата в общото доверие в Бог, която ни причинява толкова злини, която ни разболява от болестта на неверието и цинизма, не е свързана с кризата в съюза между мъжът и жената. Въщност библейският разказ с голямата символична картина на земния рай и първоздания грех ни казва именно това - че съюзът с Бог намира отражение в общението на човешката двойка и загубата на доверие в Небесния отец води до разделение и конфликт между мъжът и жената.

Оттук произтича голямата отговорност на Църквата, на всички вярващи и най-вече на вярващите семейства - да преоткрият красотата на плана на Създателя, който вписва Божия образ и в съюза между мъжът и жената. Земята се изпълва с хармония и доверие тогава, когато съюзът между мъжът и жената бива добре живян. И ако мъжът и жената търсят този съюз заедно - помежду си и с Бог, без съмнение ще го намерят. Иисус видимо ни окуряжава да свидетелстваме за тази красота, която е Божият образ. Благодаря!

Генерална аудиенция,
15 април 2015 г., площад
„Свети Петър“
Превод:
© www.catholic-news.bg

Раздялата

От стр. 1

ствено слово към отец Антон за направеното през 20-годишната му пастирска дейност. Той пожела на отец Антон все така примерно да работи в трудното евангелизаторско дело. На отчето бе връчен подарък - икона на Иисус Христос.

Ние, енориашите, познаваме много добре отец Антон. Той не обича похвалите и е пословчен със своята доброта и скромност. Но думата „благодаря“ означава нашето отношение към близния. А добрата дума е много по-ценна от най-престижния награден знак. Така че нашето отношение към неговите заслуги няма иначе общо с хвалебствие.

Ние сме възхитени от неговата строителна програма. Със своя автомобил той пренасяше строителното скеле от Правдино до Ямбол и обратно.

Многостранна бе неговата пастирска дейност. Той ни поучаваше, че когато сме в населено място, където няма католическа черква, можем да посетим православен храм... Защото и двете Църкви са християнски.

Традиция стана след всяка литургия да се събирате на кафе или чай и да отбелзваме именни и рождени дни. Това помага за укрепване на нашата религиозна общност. Отец Антон оставил диря след себе си не само като съзидател, но и което е по-важно - оставил следа в душите ни...

Поради обективни причини той отсъства няколко месеца от Ямбол. Ние се досещахме, че той може завинаги да напусне нашата енория, но таяхме частица надежда да го видим отново между нас. Обаче след литургията монс. Христо обяви, че той остава на работа в родината си и нашата надежда угасна. С кратко благодарствено слово от името на енориашите му благодарих за добрията, които направи за нас. Пожелахме му много здраве и радостни дни. Нека подарената му от нас икона на нашата Небесна майка Света Богородица да го закриля и му помога. Нека отправим и сърдечна благодарност и към нашите отци, които поемаха службата в черквата при отсъствието на отец Антон. Помолихме също епископ Христо да направи всичко възможно да си имаме отново свещеник.

След приключване на църковната служба се събрахме на почерпка по празначен повод на секретарката на храма Недялка. Тя бе поздравена и от монс. Христо.

Тъжно ни беше за отец Антон, но какво да се прави - животът продължава!

Димитър ДАНАКОВ

ИСТИНА - VERITAS

продължител
на в. „Истина“ (1924 - 1949 г.)

Директор
свещеник Благовест
Вангелов

Адрес на редакцията:
1606 София,
ул. „Люлин план“ № 7
Тел. (02) 41-77-739,
E-mail: istina-v@techno-link.com
Редактор Марио Георгиев
ISSN 0861-6450

Във вечна светлина

Отец Фортунато Грасели

Отец Фортунато Грасели е роден на 26 ноември 1925 г. от майка Антония и баща Михаил като 13-о дете в семейството. Детството му мина в трудни за Италия и за фамилията му моменти. Въкъщи навинаги имали хляб, но Бог не ги изоставял. Всяка неделя родители заедно с децата си присъствали на литургия. Колко важна е била за тях молитвата, разказва отец Фортунато. Една вечер той заспива по-рано. Всички вече са спали и се пригответи да молят броеница. Майката събужда малкия Фортунато да моли заедно с тях, а след това отново ще си легне да спи. Нищо, че е пропуснал вече молитвата, молитвата не може да се пропусне. На такова семейство Бог е погледнал и с двете очи. Взема по-големия му брат Мауро и го присажда в градината на отците пасионисти - там да обработва Господните нива като свещеник. На 13-годишна възраст и малкият Фортунато се отделя от родителите си,

следвайки Божия глас, който го вика да стане свещеник. При пасионистите той завърши гимназия, новициат, философия и богословие. На 25-годишна възраст - 26 февруари 1950 г., в светилището на свети Габриел на Скръбната Божия майка бива ръкоположен за свещеник.

Като млад свещеник отначало помага при възпитание то на семинаристите. Бил е

настоятел на няколко манастира. В мисията на отците пасионисти в Индонезия проповядва Божието слово 22 години като визитатор, защото неговото сърце тупти за цял свят и тай горещо желание да носи Благата вест в далечни страни.

През 1993 г. заедно с други свои събрата пристига като мисионер в България, като същевременно е настоятел на мисията. Служи две години като енорийски свещеник в Трънчовица. През 1995 г. е назначен за енорист в Ореш. През този период обслужва и енорията в Свищов. В Ореш ръководи обновяването на енорийската черква и на манастира. В пастирската си дейност получава помощ от сестрите викентинки Барбара и Кристина. По време на една разходка край Дунав спасява дете, което се дави във водите на реката.

По същото време отец Фортунато събира средства за

построяването на нова черква в Свищов, а след това и на манастир. Църковният комплекс в Свищов е осветен през 2002 г. От 2000 до 2012 година отец Фортунато служи като енорист в Свищов. По-късно заради напредналата си възраст помага в пастирската работа в мисията, без да заема длъжност на енорийски свещеник.

Всички, които познавахме отец Фортунато, се срещнаха с неговата благост, човеколюбие, смирение и постоянна усмивка. Той бе достоен свещеник, пример за смирено служение и безгранична любов към Бог и хората.

Вечен покой дай му, Господи, и вечната светлина да го озари!

Росица ЗЛАТЕВА

Католически събития

Германия. Във връзка със 100-годишнината от избиването на над 1 милион християни арменци в османска Турция арменската общност в страната е организирала голям обществен форум в Кьолн под патронажа на архиепископа на Арменската апостолическа църква в Германия Карекин Бенджан. Присъствали са представители на всички Християнски църкви в страната, на партии, на обществени организации и много граждани. В словото си архиепископ Карекин е заявил, че след 24 април 1915 г. от живеещите тогава в османска Турция 2.3 милиона християни арменци над 1,5 милиона са изселени или избити. Той е нарекъл това деяние „варварство“ и „геноцид“ на XX век. Вдъхновител и изпълнител на този геноцид е ислямизъмът, който третира всички извън ислама като неверници и ги преследва. Многогодишната криза, обхванала днес Европа, е отворила широко врата за бавна ислямизация. В Германия, Белгия, Франция, Холандия, Дания вече служат имами, които не идват от Турция или от Саудитска Арабия, а са родени и израснали в тези страни, станали са техни граждани и поданици, но нерядко подкрепят радикалния ислам и джихада. По улиците на Германия вече могат да се видят жени със сини очи, но с фереджета. Днес в Германия живеят над 70 хиляди арменци християни, обслужвани разделени в 15 енории.

+++ Съюзът на католическите младежи в Нюрнберг е организирал тържество през велиденската нощ на местния футболен стадион, в кое то са участвали хиляди младежи и девойки, които са се покръстили, изповядали и приемели причастие. Празникът е преминал под мотото „Възкресение - между слизането и издигането“.

+++ На 17 април бе отслужена възпоменателна литургия в катедралата на Кьолн за загиналите в самолетната катастрофа във Френските Алпи. Литургията бе водена от кардинал Райннер Въйолки; присъства и евангелисткият епископ Манфред Рековски. Присъствали са президентът на Германия Йоаким Гаук, канцлерът Ангела Меркел, представители от Франция, Испания, на жертвите от другите страни, много богомолци и роднини на загиналите.

+++ На 16 април отец Георг Ратцингер - брат на папа Бенедикт, е отлетял за Рим да поздрави брат си по случай 88-годишния му рожден ден. На срещата е присъствал и папа Франциск. Тримата са провели дружески разговор и са се почерпили. На излизане отец Георг е заявил пред журналистите: „Сегашният папа и брат ми са в много добри и сърдечни отношения!“ Почетният папа Бенедикт XVI е роден на 16 април 1927 г. и е избран за папа на 19 април 2005 г.

+++ В страната е започнато издаването на списание за папа Франциск на немски език „Моят папа“. Списанието излиза веднъж месечно в тираж 250 хиляди броя на 72 страници и цената му е 1,90 евро.

Филипините. По данни на информационна агенция ФИДЕС Филипините са държава, разположена върху архипелаг с над седем хиляди острова. Населението е повече от 100 милиона, от които 80 процента са католици, 10 процента от други християнски деноминации и между 5 и 10 процента - мюсюлмани. От 1565 г. островната държава е испанска колония, от 1899 г. - колония на САЩ, а от 1946 г. е независима държава. Официалните езици са филипино и английски. Страната е единна с изключение на Автономен регион на мюсюлмански Минданао.

Полша. За Световната младежка среща (СМС) с папа Франциск от 25 до 31 юли 2016 г. в Краков досега са направили заявка около 200 хиляди италианци, 80 хиляди французи, 16 хиляди германци, 10 хиляди младежи от Украйна, Словакия и САЩ. На заключителната литургия, която ще отслужи папа Франциск, се очакват над два милиона богомолци, които ще могат да се разположат върху площ от 200 хектара на 15 км от центъра на Краков. Това е втората СМС, организирана в Полша; първата е през 1991 г. в светилището Ченстохова. Срещата в Краков ще се проведе под мотото „Благени милостивите, защото те ще бъдат помилувани“.

САЩ. През септември 2016 г. във Филаделфия ще се състои Световната среща на католическите семейства, на която ще присъства и папа Франциск. Архиепископът на Филаделфия Чарлс Чапут (70) пое длъжността от кардинал Франсис Ригали, който навърши 81 години. Епархията на Филаделфия има над 1,5 милиона вярващи. Американците се надяват папата да удостои архиепископ Чапут с кардиналски сан.

Италия. Орденът на Малките братя францисканци конвентуалци учреди собствен институт в Рим за азиатски богословски изследвания и опознаване на азиатската култура в Католическата църква. Институтът е пряко свързан със собствения папски богословски факултет „Сан Бонавентура“.

+++ Вселенският патриарх Вартоломей I е дал обширно интервю на ѝезуитското списание „La Civiltà del Cattolico“, в което се тревожи, че Православните църкви „реагират на предизвикателствата на нашето време, като се затварят в себе си, водят свой собствен изолиран живот. Не говорят за помирение, единение, диалогът между православни и католици е в затишие. Папа Франциск е готов за преговори, но трудно се събират нашите патриарси. Нужен е Общ православен събор, но срещаме трудности заради многообразието и най-важното заради националистичните тенденции в отделните Православни църкви. Според патриарха православните християни са 220

милиона в целия свят.

+++ При посещението на папа Франциск в Неапол се случи чудото с кръвта на свети Януарий. След като папата влезе в катедралата, приближи се до съда с ампулата, целуна го и съсираната кръв се втечи. Това е кръвта на убития през 305 г. мъченик епископ Януарий, покровител на Неапол. След като неаполският кардинал Крешенцио Сепе съобщи за втечняването, всички присъстващи духовници и богомолци спонтанно реагираха с бурни аплодисменти. Папа Франциск усмихнат шеговито заяви: „След като кардиналът ми каза, че само половината кръв се е втечнила, разбрах, че светецът наполовина ни обича. Трябва още малко да се молим и поправим, та той изцяло да ни обикне.“ Чудото с втечняването на кръвта става обикновено само три дни през годината - на празника на светец 19 септември; на 16 декември - деня на спасението на Неапол от изригването на Везувий през 1631 г., когато светецът предупредил жителите на града за опасността; съботата преди първата майска неделя - деня на първото пренасяне на мощите на светеца в Неапол.

Англия. Енорията и енорийският свещеник на градчето Чилинг Онгар в графство Есекс са се обърнали към папа Франциск с молба да се започне процедура за провъзгласяване направо за светец на техния енорист отец Томас Байлс (1870-1912), загинал в потъналия параход „Титаник“. Той отстъпил своето място в спасителната лодка на друг пътник и останал да се моли и да изповядва пасажерите от втора и трета класа. След време оцелели пътници разказват тази история на енорийците му.

Ватикан. От 1 май до 31 октомври в Милано ще се състои Световно изложение за борба срещу гледа в света. Светият престол ще участва с голем павилион, организиран от кардинал Джанфранко Равази, който е заявил, че павилионът ще посрещне милиони посетители с апел да проявят солидарност към гладуващите хора по целия свят. Кардинал Равази, който е и президент на Папския съвет за култура, е казал, че изхранването има антропологично и символично значение, базирайки се на библейския призив „Не само с хляб се живее“. Темата на изложението е „Да изхраним планетата, енергия за живота“. Ватикан участва още в първото световно изложение през 1851 г. в Лондон. Разходите за сегашния павилион - 3 милиона евро - се поделят между Светия престол, Епископската конференция на Католическата църква в Италия и епархията на Милано.

+++ Папа Франциск е дарил над пет тона хранителни продукти на бедни семейства в краен квартал на Рим. Продуктите са консервириани храни, сирене, плодове, зеленчуци.

+++ Светият отец е приел католическите епископи от Япония на визита „ад лимина“, на която ще се обсъжда състоянието на Католическата църква в Япония. Това посе-

щение съвпада със 150-годишнината от възстановяването на мисията в Япония, а свободата на религиите за японците се установява през 1889 г. Според епископите днес в Япония живеят над 510 хиляди католици и постоянно се кръщават младежи. Папа Франциск е заявил, че мисионерите трябва да познават много добре нравите, обичаите и живота на местните жители, за да ги приобщават към Църквата. Той е споделил, че като семинарист е мечтал да отиде в Япония, а и днес също изпитва любов към източните страни.

+++ На тазгодишния Велики четвъртък папата е посетил римския затвор Ребибия, отслужил е литургия в параклиса, измил е краката на 12 затворници - шестима мъже и шест жени, като е кръстил и детето на една от затворничките. На литургията са присъствали над 300 затворници. В затвора има над 2100 затворници - мъже и жени. В него е лежал и турският атентатор Али Агджа, извършил покушение срещу папа Йоан-Павел II на 13 май 1981 г.

+++ Светият отец е приел едновременно католически епископи от Сирия, Ирак и Украйна, които подробно са го запознали с динамичните събития в тези страни. Той е изказал голямата си загриженост за положението в тези райони.

+++ Римският епископ е назначил етиопския кардинал Берханейезус за наблюдал на Светия престол към Организацията на африканските държави. Кардиналът е и архиепископ на Адис Абеба - столицата на Етиопия. Папата е заявил, че Католическата църква със своето социално учение и контактите си може да допринесе много за развитието на тази организация.

+++ Съгласно предварителната програма за пътуванията на папа Франциск през първата половина на юли т. г. той ще посети Еквадор, Боливия и Парагвай. Едва през 2016 г. е предвидено посещение на папата в родината му Аржентина и в Колумбия, която ще бъде третото му посещение в Латинска Америка. Пред журналисти колумбийският президент Хуан Мануел Санtos е заявил, че той лично се е свързал с папата и му е казал, че цяла Колумбия го очаква с разтворени ръце.

+++ Между ватиканската държава и Италия е подписано споразумение за данъчно облагане на лица и учреждения - тези, които имат италианско жителство и седалище в Италия, ще плащат данъците си на италианската държава, когато извършват сделки и операции чрез ватиканската държава; но това не важи за италианските граждани, които работят и получават възнаграждения във ватиканската държава.

+++ На вечерна литургия и аудиенция папа Франциск е дарил Новия завет на всички богомолци. Той дава за втори път Новия завет на присъстващи на вечерна литургия. Няколко десетки монахини са раздели над 1500 евангелия. Папата е заявил: „Четете всеки ден по малко от Евангелието. Божието слово е светли-

на за всеки път. Днес много хора търсят Бог. Евангелието е мястото, където всеки може да срещне Неговия син Иисус Христос. Този, който следва това послание, се превръща в плодотворно семе за ближния си.“

+++ На 6 юни т. г. Светият отец ще посети Босна и Херцеговина; това ще е осмото посещение на папата извън Италия. Той ще бъде посрещнат в Сараево в 9.00 ч. Първата му среща е в президентството с политическите лица. В 11.00 ч. ще отслужи литургия на стадиона, а в 16.20 ч. ще се срещне в катедралата на Сараево с клира, със семинаристи, свещеници, монаси и монахини. В 18.30 ч. той има среща с младежите в Центъра „Йоан-Павел II“ и в 19.45 ч. отлиза за Рим.

+++ Копие на статуята „Девата от Кобре“ - покровителка на Куба, украсява ватиканските градини. Статуята е донесена от председателя на Епископската конференция на Католическата църква в Куба, архиепископа на Сантиаго де Куба Дионисио Гилермо Ибанес. Тя е поставена непосредствено до друго копие на Мариино светилище - „Лурдската пещера с Мадоната“. Новата придобивка е осветена от камерлинга на Римската курия кардинал Тарчизио Бертоне в присъствието на кубински епископи и председателя на Губернаторския съвет кардинал Джузепе Бертело. Според битущата легенда през 1612 г. три деца - негърче и две мести, търсейки сол по брега на морето, забелязали нещо било да плува покрай брега. Те се вторачили и установили, че това е статуя на Дева Мария върху поставка, на която пише „Аз съм Девата на милосърдието“. Влезли във водата и извали статуята, почистили я и незабавно я отнесли в град Дел Кобре, където я предали на свещеника, а той я поставил до черквичката. Постепенно започнали да идват много поклонници от цялата страна, постъроява се голяма черква и мястото става светилище „Девата на милосърдието от Кобре“. На 10 май 1916 г. папа Бенедикт XV (1914-1922) обявява „Девата на милосърдието от Кобре“ за покровителка на Куба, а на 20 декември 1936 г. се извършва каноничната коронация на образа. През 1998 г. свети Йоан-Павел II (1978-2005) посещава светилището, а почетният папа Бенедикт XVI почита Девата при визитата си през 2012 г.

+++ Наскоро папската служба за подаяния и милостини е обявила на търг ценен подарък от американска фирма на папа Франциск - смартфон, който е продаден за 35 хиляди долара. Папската служба непрекъснато се зарежда с подаръци, които папата предава за томболи или на търг. Получените средства са на разположение на Светия отец и той ги раздава на нуждаещи се семейства от цял свят предимно за битови нужди. От началото на годината службата е раздала като помощи над 2.5 miliona euro.

Рубриката води
Петър КОЧУМОВ

Папска була за извънредния юбилей на Божието милосърдие

Франциск, епископ на Рим,
слуга на Божиите слуги

На всички, които ще четат
това послание - благодат,
милост и мир

Исус Христос е лицето на милосърдието на Отца. Тайната на християнската вяра сякаш намира в тази дума своя синтез. Тя е станала жива, осезаема и е достигнала своя връх в Исус от Назарет. Отецът, „богат с милост“ (Еф. 2, 4), след като откри името Си на Мойсей като „Бог човеколюбив и милосърден, дълготърпелив, многомилостив и истинни“ (Изх. 34, 6), не е преставал да ни открива по различен начин и в различно време на историята Своята Божествена природа. „Когато се изпълни времето“ (Гал. 4, 4), когато всичко бе подгответо за Неговия спасителен план, Той изпрати Своя син, роден от Дева Мария, за да ни открие пълнотата на Своята любов по един окончателен начин. Който вижда Него, видял е Отца (виж Ин. 14, 9). Исус от Назарет със Словото Си, извършените жестове и с цялата Си личност открива Божието милосърдие.

Ние имаме винаги нужда да съзерцаваме тайната на милосърдието. Тя е извор на радост, на спокойствие и на мир. Тя е също условието за постигане на спасение. Милосърдие - това е словото, което открива тайната на Света Троица. Милосърдие - това е последният и върховен акт на Бог, с който Той идва да ни посети. Милосърдие - то е основният закон, който пребърда в сърцето на всеки човек, когато той гледа с искрен поглед брата си, когото среща по пътя на живота. Милосърдие - това е пътят, който свързва Бог с човека, за да може сърцето да се отвори за надеждата, че ще бъдем обичани заинаги въпреки ограниченията на нашата греховност и окаяност.

Има моменти, когато сме призовани по един още по-силен начин да съзерцаваме Божието милосърдие, за да стнем един деен знак на действието на Отца. Поради това представих на Църквата една юбилейна година на милосърдието - като благоприятно време за Църквата да може да даде по-силно и по-дейно християнско свидетелство. Светата година ще се открие на 8 декември 2015 г., тържество на Непорочното зачатие на Света Дева Мария. Този литургичен празник ни представя начина, по който действа Бог още от зората на нашата история. След грехопадението на Адам и Ева Бог не пожела да остави човечеството само да се бори отчаяно със зло. За това е промислил и е по желал Мария да бъде „света и непорочна в любовта“ (виж Еф. 1, 4), за да стане Майка на Изкупителя на човешкия род. Изправен пред тежестта на греха, Бог отговаря с пъл-

ната на прошката. Милосърдието ще бъде завинаги по-голямо от всеки грех и никой не ще може да постави граници и да ограничи Божията любов, която проща. На празника на Непорочното зачатие ще имам радостта да отворя светата врата. Тя ще бъде през юбилейната година една Врата на милосърдието и всеки, който премине през нея, ще може да почувства Божията любов, която утешава, проща и дава надежда. През неделата, която идва непосредствено след празника - трета предколедна неделя, ще се отвори и светата врата на катедралата на Рим - базиликата „Сан Джовани ин Латерано“. След това ще се отворят светите врати и в останалите папски базилики. В същата неделя определям във всяка поместна Църква (епархия), в катедралата, която е Църквата майка за вярващите от цялата епархия, или в конкатеградата, или в някоя друга черква от особено значение за данената епархия да се отвори през цялата юбилейна света година една Врата на милосърдието. По избор на епархийния епископ тази Врата би могла да бъде отворена също и в светилище - цел на поклонници, които често на тези свети места са докосвани в сърцата си от Божията благодат и намират пътя за своето обръщане към Бог. Следователно всяка поместна Църква (епархия) ще бъде пряко увлечена да живее тази света година като изключителен момент на благодат и на духовно обновление. Юбилеят ще бъде празнуван както в град Рим, така и във всяка поместна Църква (епархия) като осезаем знак на общението на цялата Католическа църква.

Избрах датата 8 декември за откриване на Светата година, понеже е многозначителна в най-новата ни църковна история. Ще отворя Светата врата на петдесетгодишнината от приключването на II ватикански вселенски събор. Църквата чувства нуждата да поддържа живо това събитие. С този събор за Църквата започна нов етап от нейната история. Съборните отци разбраха много добре, че с един истински полъх на Свети Дух може да се отговори на необходимостта да се говори на човечите за Бог в тяхното време по един по-разбирам начин. Бяха съборени стените, които дълго време ограждаха Църквата като една укрепена цитадела с привилегии, бе дошъл часът за възвествяване на Евангелието по нов начин. Един нов етап от евангелизацията; една нова отговорност за всички християни да свидетелстват с по-голям ентузиазъм и убеденост своята вяра. Църквата чувствува отговорността да бъде в света жив знак на любовта на Отца.

Издват ми на ум силните думи на свети Иоан XXIII, които той изрече на откриването на събора и с които посочи пътя за следване: „Сега Невестата Христова предпочита да използва лекарството на милосърдието, отколкото да се въоръжава със студени оръжия... Католическата църква иска да издигне с този събор факела на вселенската исти-

на, желае да се покаже като най-любяща майка за всички, бидейки кротка, търпелива, пълна с милости и доброта към чедата, отделени от нея.“ По същия начин и блажените на папа Павел VI се изрази при закриването на събора: „Желаем по-скоро да отбележим, че религията на нашия събор основно бе милосърдната любов... Старата история на Добрата съмрянин бе като парадигма за духовността на събора... Един поток от разбиране и любов се изля от събора към модерния свят. Грешките са порицани, да; понеже това изисква колкото любовта, толкова и истина; но към хората се обръ-

ва Своето милосърдие като утринна роса за една нова страница в човешката история, което да напишем в ангажимента на всички в близкото бъдеще. Колко силно желая предстоящите години да бъдат белязани от Божието милосърдие, за да стигнем до всеки човек, носейки Божията добра и нежност! До всички - вярващи и отдалечени, да може да достигне балсамът на милосърдието като знак на Царството Божие, вече присъстващо сред нас.

„Присъщо е за Бог да бъде милостив, милосъден, точно в това се вижда Неговото всемогъщество.“ Думите на свете Тома Аквински показват как Божието милосърдие не е знак на слабост, а по-скоро качество на Божието всемогъщество

милосърдие не е никаква абстрактна идея, а конкретна реалност, с която Той открива Своята любов, а тя е любовта на един баща и на една майка, които се вълнуват до дълбините на душата си за своеето дете. А това е една безгранична любов... Тя се ражда от най-съкровеното като едно дълбоко естествено чувство, форимирано от нежност и състрадание, от сизходителност и прошка.

„Милостта Му е вечна“ - това е рефренът, който се връща при молене на псалм 135, докато се разказва историята на Божието откровение. По силата на милосърдието всички събития от Стария завет са обогатени с един дълбок спасителен смисъл. Милосърдието прави от историята на Бог

MISERICORDIAE

ща само с покана, уважение и любов. Вместо потискащи диагнози - окуражаващи лекарства; вместо злокобни предсказания - послания за упование и надежда бяха отправени от събора към съвременния свят. Неговите ценности бяха не само уважени, но и почетени; неговите усилия - подкрепени; неговите възделения - пречистени и благословени... И друго нещо би трябвало да отбележим - цялото това доктринално богатство е насочено към една-единствена цел: да служи на човека, на човека - във всяки ситуации, във всичките му слабости, във всичките му нужди.“

С тези чувства на благодарност за онова, което Църквата е получила, и на отговорност за задачите пред нас ще преминем през Светата врата с пълно упование, че ще бъдем съпроводени от Възкръсналия Господ, Който продължава да подкрепя нашето земно странстване. Нека Свети Дух - Който направлява нашите стъпки, за да сътрудничим на Христос в делото на Спасението - да води и да подкрепя Божия народ и да му помогне да съзерцава лика на Милосърдието.

Юбилейната година ще приключи на празника Христос Цар, 20 ноември 2016 г. На този ден, като затворим Светата врата, ще имаме в сърцата си чувства на благодарност към Бог - Света Троица. Ще повериам живота на Църквата, на цялото човечество и необятната вселена на владичеството на Христос, за да изли-

во. Затова една от старите обичи молитви в литургията ни приканва да се молим така: „О, Боже, Ти, Който откриваш Своето всемогъщество преди всичко в милосърдието и прошката.“ Бог ще бъде винаги в историята на човечество Онзи, Който е присъстващ, близо до нас, предвиждащ, свят и милостив.

„Търпелив и милостив“ - това съчетано име на Бог, което често пъти срещаме в Стария завет, описва Божията природа. Неговото милосърдна същност намира конкретен израз в толкова събития от историята на Спасението, където Неговата доброта взема надмо-

щие над наказанието и унищожението. Псалмите по особен начин ни представят това величие на Божието действие: „Той проща всички твои беззакония, изцелява всички твои недъзи; избавя от гроб твоя живот, увенчава те с милост и щедрости“ (Пс. 102, 3-4). По един още по-недвусмислен начин друг псалм ни представя конкретните знаци на милосърдие: „Господ отпуска затворници, Господ отваря очите на слепи, Господ изправя прегърбени, Господ обича прavedни, Господ пази пришълци, поддържа сираче и вдовици, а пътя на нечестивците провала“ (Пс. 145, 7-10). И накрая ето други изрази на пасал мопевеца: „Господ изцърква съкрушените по сърце и лекува техните скърби... Господ въздига смирени, а нечестиви унижава доземи“ (Пс. 146, 3-6). С една дума Божието ми-

с Израил история на спасението. Да се повтаря постоянно „защото милостта Му е вечно“, както прави псалмът, помага да се разчулят границите на времето и пространството, за да се включи всичко във вечната тайна на любовта. Сякаш с това иска да каже, че не само в историята, а и през цялата вечност човек ще бъде винаги под милостивия поглед на Отца. Неслучайно народът на Израил е пожелал да възмени този 135-и псалм - Великия халел, както е познат - в най-важните си литургични празници.

Преди страданието Си Иисус се е молел с думите на този псалм на милосърдието. Доказва го евангелист Матей, когато казва: „И като изпяха хвалебна песен“ (Мт. 26, 30). Иисус и учениците му се отправят към Елеонската планина. Докато установяват Евхаристията - като едно вечно възпоменание на Него и на Пасхата му - Иисус поставя този върховен акт на Божието откровение в светлината на милосърдието. В същото това милосърдие Иисус изживя Своето страдание и смърт, създавайки великото тайство на Божията любов, което щеше да се осъществи на кръста. Знаеши, че самият Иисус се е молел с този псалм, го прави важна, актуална за днес молитва за всеки християнин, който е призван да приеме в живота си рефера на всекидневната хвалебна молитва „защото милостта Му е вечно“.

С отправен поглед към Иисус

и неговото милостиво лице можем да схванем любовта на Света Троица. Мисията, която Иисус прие от Небесния отец, беше тази - да открие на свете тайната на Божията любов в нейната пълнота. „Бог е Любов“ (1 Ин. 4, 8. 16) заявява за пръв и единствен път в цялото Свето писание евангелист Йоан. Тази любов е станала осезаема и способна да бъде докосната в целия живот на Иисус. Неговата личност е цялата изтъкана от любов - една любов, която се дарява безкористно. Неговите връзки и отношения с останалите хора, които се доближават до него, откриват нещо уникално и неповторяемо. Отношението и действията на Иисус преди всичко към грешниците, бедните, отхвърлените, болните и

милосърдието, Иисус разкрива Божията природа, която е същността на един Отец, Който не се уморява да проща; всъщност Той желае да прости греха и да победи отказа от прошка чрез състраданието Си и великата Си милост. Всички знаем тези притчи, особено трите притчи от Евангелието на Лука: притчата за загубената овца, притчата за загубената драхма и притчата за блудния син (виж Лк. 15, 1-32). В тези притчи Бог е представен винаги като изпълнен с радост, когато дава прошката Си. В тях е сърцевината на евангелското послание и на нашата вяра, понеже милосърдието е представено като всеобеждаваща сила, която изпъква сърцето с любов и дава утеша на душата чрез прошка-

вани от Бог да бъдем милостни, защото ние първи сме били помилвани от Него. Прошката на обидите става най-ярен израз на милосърдната любов и за нас, християните, е заповед, която не можем да пренебрегнем. Колко е трудно да прощаваме толкова много! И все пак прошката е дадена на нас, поставена е като инструмент в нашите крехки ръце, чрез който можем да постигнем мир и спокойствие на сърцето. Да премахнем от себе си злобата, гнева, насилието и отмъщението - само така можем да бъдем щастливи. Да приемем апостолското наставление: „Сълнце да ви не залязва гневни“ (Еф. 4, 26). И преди всичко да послушаме словото на Иисус, Който е поставил милосърдието като идеал на живота и като критерий за истинност на вярата ни. „Блажени милостивите, защото те ще бъдат помилувани“ (Мт. 5, 7) - това е блаженството, което ще ни вдъхновява през тази свята година. Както може да се забележи, милосърдието в Светото писание е ключова дума за отношението на Бог към нас. Той не се ограничава да заяви Своята любов, а я прави видима и осезаема. Любовта след всичко това вече не може да бъде абстрактно понятие. По своето естество тя е конкретен начин на живот: намерения, действия, поведение, които се проявяват в ежедневието ни. Божието милосърдие е Неговата отговорност за нас. Той се чувства отговорен, т. е. желае нашето добро и иска да ни види щастливи, изпълнени с радост и спокойствие. В тази насока трябва да се насочи и милосърдната любов на християните. Както обича Отец, така сме призовани и ние да бъдем милостиви едни към други.

Милосърдието е стълбът, който крепи живота на Църквата. Всичко в пастирската й дейност трябва да бъде белязано от нежността, с която се отнася към вярващите; нищо от Нейното благовестие и свидетелство в света не може да бъде лишено от милосърдие. Доколко хората ще повярват на благовестието на Църквата, зависи от това доколко ще намерим правилния път на милосърдната и състрадателна любов. Църквата „живее с едно неугасващо желание да предлага милосърдие“. Може би от доста време забравихме

да живеем и да сочим пътя на милосърдието. От една страна, съществува изкушението да претендирате винаги и единствено за справедливост, като забравяме, че тя е само първата, необходима и незаменима стъпка; обаче Църквата има нужда да продължи отвъд справедливостта, за да достигне до една по-възвишена и стойностна цел. От друга страна, е много тъжно да се види как практикуването на даване и получаване на прошка в нашата съвременна култура става все по-рядко. Дори самата дума „прошка“ сякаш понякога се изпарява. Без свидетелството на прошката остава само един безплоден живот, все едно човек живее в тъжна пустиня. Отново дойде моментът Църквата да се ангажира с радостното благовестие на прошката. Това е времето на завръщане към стойностното, за да се ангажираме със слабостите и трудностите на нашите братя. Прошката е една сила, която възкресява за нов живот човека и дава кураж да се гледаме с надежда към бъдещето.

Не можем да забравим великото поучение, което свети Йоан-Павел II ни даде със своята втора енциклика „Dives in misericordia“, която бе напълно неочеквана за времето си, и много бяха изненадани от главната тема на тази енциклика. Желая да припомня две изречения от нея. Преди всичко светият папа изтъква забравата на темата за милосърдието в нашата съвременна култура: „Съвременният начин на мислене може би повече от миналото изглежда дасе противопоставя на милостивия Бог и се стреми още да изтласка от живота и да отстрани от сърцето на човека самата идея за милосърдие. Думата и понятието за милосърдие сякаш поставят в затруднение човека, който благодарение на големия скок в науката и техниката - непознат досега в човешката история - е станал господар и е подчинил земята много повече отпреди (виж Бит. 1, 28). Такова владение над земята, разбирано понякога по едностранич и повърхностен начин, изглежда, че не оставя място за милосърдие... Поради това в днешната ситуация на Църквата и на света много хора и много среди, водени от жива вяра, се обръщат, бих казал по спонтанен начин, към Божието милосърдие.“ Освен това свети Йоан-Павел II по следния начин мотивира важността от известяване и свидетелстване на милосърдието в съвременния

свят: „То е ръководено от любовта към човека, към всичко онова, което е човешко и кое то според виждането на много наши съвременници е застрашено от една страшна опасност. Тайната на Христос... ме задължава да възвестя милосърдието като милосърдна любов на Бог, открыто ни в същата тайна на Христос. Тя също ме задължава да бъда отново призван към това милосърдие и да го измолвам в този труден критичен момент от историята на Църквата и на света.“ Това негово поучение е повече от актуално и заслужава да бъде прието отново през Светата година. Да приемем отново неговите слова: „Църквата живее един истински живот, когато изповядва и провъзгласява милосърдието - най-чудния характерен белег на Твореца и Изкупителя - и когато води човеци към изворите на милосърдие на нашия Спасител, с които Църквата разполага и щедро предлага.“

Църквата има мисията да благовести Божието милосърдие - то е пулсиращото сърце на Евангелието, чрез което трябва да достигне до сърцето и ума на всеки човек. Христовата невеста подражава на Христос, Който приема всички без изключение. В днешно време, когато Църквата е ангажирана в новата евангелизация, темата за милосърдието следва пак да бъде предложена с нов ентузиазъм и с обновено пастирско действие. Определящо за Църквата и за достоверността на нейното послание е тя да живее и да свидетелства от първо лице за Божието милосърдие. Нейният език и жестовете ѝ трябва да изльзват милосърдие, за да проникне в сърцата на хората и да ги накара отново да намерят пътя за върщане в дома на Отца.

Първата истина на Църквата е Христовата любов. И Църквата е служителка и посредница спрямо хората именно на тази любов, която стига до прошката и до своето себетдаване. Следователно там, където присъства Църквата, там трябва да се вижда ясно милосърдието на Отца. В нашите енории, общности, сдружения и движения, изобщо там, където има християни, трябва да съществува един оазис на милосърдие, достъпен за всеки.

Превел: отец Койчо ДИМОВ,
епорийски свещеник
в с. Бърдарски геран

(Следва)

тата.

От една друга притча пък можем да се поучим за нашия християнски начин на живот. Провокиран от въпроса на апостол Петър колко пъти да прощаваме на нашия близък, Иисус отговаря: „Не ти казвам до седем, а до седемдесет пъти по седем“ (Мт. 18, 22) и веднага казва притчата за безмилостния слуга. Този слуга, повикан от господаря си да върне една голяма дължима сума, го моли на колене и господарят му прощава целия дълг. Веднага след това обаче простилия слуга среща друг слуга като него, който му дължи нищожна сума, само няколко монети. Дължникът също му се моли на колене да има милост, но първият слуга отказва да се смили и го предава на съд. Тогава господарят, след като научава за станалото, много се ядосва, вика своя слуга и му казва: „Не трябва ли и ти да се смилиш над другаря си, както и аз се смилих над тебе?“ (Мт. 18, 33). Иисус дава следното заключение на притчата: „Тъй и Моят Отец Небесен ще стори с вас, ако всеки от вас не прости от сърце на брата си прегрешенията му“ (Мт. 18, 35).

Притчата съдържа дълбоко поучение за всеки от нас. Иисус твърди, че милосърдието не е само начин на действие на Отец, но се превръща в критерий за разпознаване на Неговите истински чеда. Ние сме призованы

Отговор на папа Франциск

Ватикан, 25 март 2015 г.

Скъпи деца,

С любезното писмо заедно с преподобния отец Патрик и сестрите искахте да покажете на Светия отец Франциск вашите чувства на обич и близост, предавайки му в същото време ентузиазма от вашето напредване във вярата.

Папата, благодарейки за вашия синовен жест и преди всичко за молитвата, отправена за неговото служение, ви уверява в своите бащински мисли, така че да можете да растете в опознаването, в приятелството с Иисус - истинския и верен Приятел, Който никога не разочарова. В същото време ви повръжава във вас и вашите близки на покровителството на Светото семейство от Назарет и предава от цялото си сърце на всеки от вас своя благослов, изпълнен с всяко желано добро!

И аз ви поздравявам любезно и ви пожелавам всяко добро в Господа!

Монс. Питър Уелс,
съветник във ватиканската канцелария

Б.Р. Деца от енория „Св. Св. Кирил и Методий“ в Свищов получиха чрез папската канцелария това писмо от папа Франциск, в което той им благодари за техния коледен поздрав и пожелания.

ята на апостолите) Той ще слезе пак на земята при славното Си Второ пришествие. Но дотогава Той не ни оставя същи - даде ни обещания от Отца Свети Дух, чието слизане над апостолите във вид на огнени езици честваме 10 дни след Възнесението.

И така мелодиите, които звучат на днешния празник, изразяват различни чувства: радост, скръб и надежда. Радост от триумфа на Христос,

свят: „То е ръководено от любовта към човека, към всичко онова, което е човешко и кое то според виждането на много наши съвременници е застрашено от една страшна опасност. Тайната на Христос... ме задължава да възвестя милосърдието като милосърдна любов на Бог, открыто ни в същата тайна на Христос. Тя също ме задължава да бъда отново призван към това милосърдие и да го измолвам в този труден критичен момент от историята на Църквата и на света.“ Това негово поучение е повече от актуално и заслужава да бъде прието отново през Светата година. Да приемем отново неговите слова: „Църквата живее един истински живот, когато изповядва и провъзгласява милосърдието - най-чудния характерен белег на Твореца и Изкупителя - и когато води човеци към изворите на милосърдие на нашия Спасител, с които Църквата разполага и щедро предлага.“

Църквата има мисията да благовести Божието милосърдие - то е пулсиращото сърце на Евангелието, чрез което трябва да достигне до сърцето и ума на всеки човек. Христовата невеста подражава на Христос, Който приема всички без изключение. В днешно време, когато Църквата е ангажирана в новата евангелизация, темата за милосърдието следва пак да бъде предложена с нов ентузиазъм и с обновено пастирско действие. Определящо за Църквата и за достоверността на нейното послание е тя да живее и да свидетелства от първо лице за Божието милосърдие. Нейният език и жестовете ѝ трябва да изльзват милосърдие, за да проникне в сърцата на хората и да ги накара отново да намерят пътя за върщане в дома на Отца.

Първата истина на Църквата е Христовата любов. И Църквата е служителка и посредница спрямо хората именно на тази любов, която стига до прошката и до своето себетдаване. Следователно там, където присъства Църквата, там трябва да се вижда ясно милосърдието на Отца. В нашите енории, общности, сдружения и движения, изобщо там, където има християни, трябва да съществува един оазис на милосърдие, достъпен за всеки.

Първата истина на Църквата е Христовата любов. И Църквата е служителка и посредница спрямо хората именно на тази любов, която стига до прошката и до своето себетдаване. Следователно там, където присъства Църквата, там трябва да се вижда ясно милосърдието на Отца. В нашите енории, общности, сдружения и движения, изобщо там, където има християни, трябва да съществува един оазис на милосърдие, достъпен за всеки.

Превел: отец Койчо ДИМОВ,
епорийски свещеник
в с. Бърдарски геран

(Следва)

Възнесение Господне

От стр. 1

завършил Своята спасителна мисия тук, на земята, който се възнася над нея и бива приет от Отца, за да седне отдясно на силата Му. Радост от спасението на човека, който чрез човешката природа на Христос се възкачва на Небесата и сядя отдясно на Бог. Тази радост се смесва със скръбта по раздялата с Учителя, но само за да премине към надеждата, че Господ няма да остави своите сираци, а ще им прати Духа Утешител.

Отец Петко ВЪЛОВ

ИСТИНА
VERITAS

Брой 5 (1498)
май 2015 г.

„Каритас“ - едно човешко семейство

Запознаване с ценността на Вярата, любовта и миленето

Интервю с Нина Алексиева, енорийски отговорник на „Каритас“ в енория „Света Анна“, село Малчица

- Нина, благодаря, че приеда ни въвеждаш в живота и общината на вашата енория. Разкажи малко за дейността ви, какви услуги и инициативи развивате?

- Аз благодаря за проявения интерес към нашата енорийска организация „Каритас“. Услугите, които се стараем да предоставяме качествено - както всяка благотворителна организация - са услуги, работещи за изграждането на един по-добър и по-достоен живот на бедните и на онеправданите на територията на община Левски, така че да достигнат до повече хора.

- Как разбираете какви са нуждите на хората от енорията? По какъв начин успявате отговорите на техните потребности? Изобщо, как общувате с тях?

- Различни хора - различни нужди. Във всяка организация има модел и система за проучване на нуждите на хората. Те са различни. Понякога хората идват до офиса и в молбата, които пускат, описват своите нужди и проблемите, с които не могат сами да се справят. Друг начин е чрез различни инициативи, които организира енорийската „Каритас Света Анна“ - било съвместно с епархийния офис или с друга НПО, чрез семинари, срещи, на които споделяме всеки своя опит, а също така и всеки своя проблем. По този начин хората първо се опознават, а после искрено споделят, доверявайки на екипа на организацията своя проблем. Разбира се, че потребностите на хората са различни, но основно се свеждат до помощ за децата, която се изразява в подпомагане на учебния процес, предлагане на занимания, в които децата да изявяват своите таланти, в помощ за закупуване на учебни помагала, тъй като са от социално слаби семейства. Другият аспект, много често случващ се в нашата общност, е финансова помощ за лечение - трудности изпитват безработните хора, които не са здравноосигурени, а също така - както навсякъде - и хората с увреждания; чести молби за помощ има и от старатели и самотните хора, които трудно се справят с всекидневието. По този начин комуникираме с нашите бенефициенти - в офиса, в енорията или на определени срещи и събития.

- Като енорийска „Каритас“ имате ли инициативи, с които да мотивирате участието на хората от общината в доброволчески дела - дейности, които насърчават състраданието и взаимната помощ?

- Енорийската ни „Каритас“ измина дълъг път. Вървейки по този път, бяхме придвижавани от много бури и много топло и приятно сълнце. В началото бяхме малка група от хора, събрана от енорийския свещеник, който ни обясни каква организация е „Каритас“, как той много би желал в неговата енория тази организация да намери поле за работа, да е активна и

полезна за нуждаещите се както във физически, така и в духовен план. Впоследствие доброволците преминаха през Училището на „Каритас“ - бяха обучени, и самите те с помощта на свещениците и на сътрудниците на „Каритас“ - Русе, претвориха същността на енорийската „Каритас“ в действие. Започнаха реализирането на различни проекти. Прекрасните емоции и преживявания покрай организирането, представянето на проектите пред общината или пред определена целева група, времето за подготовката - това привлече доста от доброволците в организацията. Обмяната на опит, която правеха както в България, така и в чужбина, им даде заряд, чрез който се стараеха да бъдат все по-полезни и по-щастливи от възможността да даряват. Да даряваш нещо е много хубаво, но да даряваш времето си за другите е нещо още по-хубаво.

- Каква е ролята на енориста за развитие на енорийската „Каритас“?

- Както вече споменах, енорийският свещеник държеше и настояваше в енорията да има такава организация - все пак „Каритас“ изпълнява благотворителната дейност на Католическата църква. Самата организация ни запознава с ценността на вярата, любовта, миленето. Ако не носим любов, как ще бъдем миленети? Енорийският свещеник много помага на служителите и на доброволците с духовни упражнения, със запознанството ни с „Каритас Амброзиана“ - партньорство, продължило дълги години. Доста средства за организацията пристигнаха чрез него от Италия и от негови близки и роднини. Чрез тези средства „Каритас Света Анна“ можеше да функционира и да извършва своите дела на милост и състрадание. В организацията ни не се взимат решения без съгласието и присъствието на енорийския свещеник.

- Като енорийски отговорник пред какви трудности и предизвикателства се изправяш във всекидневната си работа и кой е животворният извор, откъдето черпиши сила и възновение?

- Енорийският отговорник винаги има някакви трудности, през които минава. Понякога не си добре разбран от хората, които търсят и искат задължително да направиш това, от което те имат нужда. Трудно е. Трудно започва да става и сега, когато организацията предлага много неща, а доброволците имат малко свободно време, обикновено вечер след работа.

Искаш да имаш силите и възможностите да помогнеш на всеки, почукал на вратата на офиса, но когато нямаш средствата, боли, че си безпомощен и едва ли не безполезен. Щастие е, когато видиш, че оказаната помощ дава своите плодове и това те зарежда и ти дава силни да продължиш напред и да

не се отказваш да правиш онова, което най-добре можеш - да помогаш, да даряваш любов и милост.

- Тази година имате юбилей - 20 години „Каритас Света Анна“. Какъв беше пътят, който изминахте? Какво ви водеше през тези години, така че да продължавате и днес да развивате дейността си с та- кова посвещение и ентузиа- зъм?

- Организацията беше основана в далечната 1995 г. Първото нещо, което направихме, е организирането на едно прекрасно Рождество Христово за децата, като заедно с тях подготвихме рождественска писка. С помощта на „Каритас“ - Русе, бяха закупени и пригответи подаръци за всички деца, които бяха дошли на празничната литургия, а болните, които не успяха да дойдат, посетихме и им занесохме лично подаръци. Оказвахме - отново чрез съ-

действието на „Каритас“ - Русе, помох на социално слаби семейства от общността за заплащане на таксата за детската градина. Това беше началото. По-късно започнахме да разви- ваме проекти и така да бъдем в още по-голяма полза на нуждаещите се хора. Едновремен- но с това през всичките тези го- дини организацията ежегодно раздава помощи - хранителни продукти, дрехи втора употреба, оказва финансова помощ там, където има нужда, организира благотворителни кампа- нии за възникнали нужди. Из- работваме сувенири и марте-нички, със средствата от които помагаме предимно на деца не само от нашата общност, но и от близките села. Стараеш се да сме в близост и в помощ на старите и самотни хора. Усили- но работим по проект „Перал-ня“, за който търсим финанси- ране. Участваме в различни обучителни семинари, срещи на епархийния офис, отзовава- ме се при възникнали бедствия. Ще продължаваме в същия дух да носим удовлетворение на себе си от това, което правим, и от това да сме в помощ на бедните, да сме солидарни с отбълснатите и онеправданите, каквито за жалост днес, в XXI век, все още има, а и ние може би сме сред тях.

- Какви са надеждите и молитвите на „Каритас Света Анна“? Как би искала да изглежда животът в общността на вашата енория след 20 годи- ни?

- Надежда - за един по-добър свят, по-достоен живот и по-смислено бъдеще.

Молитва - „Да носим светли- на, където е тъмнина“ на Майка Тереза.

След 20 години - да бъдем организација, която наистина да има финансова подкрепа от държавата; хората да са по- добри и по-спокойни, да имат работа, за да могат да поддържат нормален живот, да носят вярата в себе си, мир и радост. Една добра, работеща и сила общност.

„Каритас“ в България

„Каритас“ - България: На 22 април т.г. в Дома на Европа в София се състоя националната кръгла маса „Бедността сред нас - развитие на социалните услуги“, на която бяха представени изводите и препоръките от проведеното от „Каритас“ - България, изследване, имащо за цел да проучи нуждите на бедните и уязвими хора в България през 2014 г.

„Каритас“ - Русе: На 18 април т.г. се проведе общото събрание на организацията, което завърши с посещение на приюта за бездомни хора „Добрая самарянин“, където сътрудниците на „Каритас“ - участници в събранието, обядваха заедно с хората, настанени в приюта.

„Каритас“ - София: През април се състоя освещаване на обновената сграда на Дневния център за възрастни хора „Свети Василий“ към „Каритас“ - София. Центърът предлага дневни грижи и занимания за посещаващите го възрастни хора, съобразно техните индивидуални потребности и нужди от организиране на свободното време, взаимопомощ, закрила и социална интеграция.

„Каритас Витания“: На 25 и 26 април т.г. в енория „Свети Михаил Архангел“ в кв. „Секирово“ на град Раковски се проведе среща, на която хората от общността дискутираха теми, свързани със семейство- то.

„Каритас“ по света

„Каритас Интернациона- лис“: Папският съвет за пас- торална грижа на емигранти и пътуващи и „Каритас Интернационалис“ създадо- ха Документ за ангажира- ност, който да послужи като ръководство за църковната общност за размисление и действия върху проблема с трафика на хора - съвремен-

ното робство.

„Каритас“ - Европа: Поради зачестилите трагедии с мигранти в Средиземноморието организацията призовава Европейския съюз да осигури безопасни и отворени канали за законно влизане в ЕС; да разшири програмите за хуманитарен прием; да въведе хуманитарна виза, леснодостъпна и на достъпни цени, чрез посолства от страни на произход и на транзит; да предприеме мерки, улесняващи присъединяването на бежанци към техните семейства в ЕС.

Помогни на болен възрастен човек да получи грижа и разбиране в своя дом.
Изпрати SMS с текст DMS CARITAS на 17 777 на цена 1 лв. за всички мобилни оператори.

Ако желаете всеки месец да дарявате по 2 лв. или 5 лв. за каузата, то отговорете на автоматичния есемес от номер 17 777 с „Да“. Така ставате постоянен месечен дарител.

Нека заедно помогнем на възрастните хора да изживеят старините си спокойно. В грижа и обич.

Защото СМЕ ХОРА!

Кампания на „Каритас“ в подкрепа на болни възрастни хора.

Подробна информация:
www.homecare.caritas.bg

Година на богопосветения живот

Сестра Мария Агнес
СЕРИНА, ОСБ

Синодът на епископите, който беше проведен по едно и също време с нашия генерален капитул през 2012 г., изъзна необходимостта от нови духовни усилия в живота на вярата. Папа Бенедикт XVI призовава към вярата и нейното приемане. По повод призыва за Нова евангелизация папата ни приканва към следното:

„Да имаме вяра в покорството на синаенето семе, което оставя на Бог да реши кога и как ще израсте дърво. Обръщането към Христос е първата крачка.“

Кога и как ще порасне дървото? То ще порасне единствено ако е дълбоко коренено. В конференцията с членовете на капитула сестра Исаак Баег представи по-събито в контекста на нашия религиозен живот.

„Коренът определя нашата същина. Библията, Правилото на свети Бенедикт и други осъбени черти са свързани с това и не могат да бъдат компрометирани.“

2015 г. е определена за Година на посветения живот, когато също така съплада със 130-годишния юбилей на нашата конгрегация. Затова поканата за написване и споделяне на нашата отдаденост чрез вестник „Истина-Veritas“ е възможност за мен да продължа да развивам корените си, да разъзвам и да давам плод в една нова евангелизация на хора и култури в духа на свети Бенедикт. Така според думите на генералния капитул,... само когато сме познали корените и стеблото си, можем истински да се обърнем към другите с любов и състрадание“.

Кратък поглед върху нашата история

Нашият основател отец Андреас Амрайн (1844-1927) се е опитал да осъществи на практика своето разбиране за съществуване на монашеските идеи с мисионерския дълг, нещо все още нечувано по неговото време, но силно позоваващо се на примери на ранни монаси с мисионерска мисия като свети Августин от Кентърбъри, свети Бонифаций, света Лиоба (или Леоба), света Текла, света Валбурга (или Валпурга). Неговата мечта е основаване на манастири по време на мисии в други страни, като се запазват същината на общата молитва, четенето, съвместният живот и колективният апостолат (Conversatio 2007).

През 1884 г. той основава мъжката конгрегация на мисионерите бенедиктинци, от която се развива общността на мисионерите бенедиктинци на свети Отилиен.

На 24 септември 1885 г. в Райхенбах постъпват първите жени. Този ден става денят на основаването на нашата конгрегация. На 29 юли 1904 г. общността под ръководството на генералната майка настоятелка Бригита Кроф се мести от манастира „Свети Отилиен“ в Тутцинг.

Нашата отдаденост

Ще обясня основата на нашата отдаденост като установена в нашата конституция и ще се опитам да я допълня посредством обредите за вярност на нашата общност.

Основополагащий белег на нашия начин на живот е търсеният на Бог, ръководени от Правилото и нашата настоятелка.

Центрът на живота ни като бенедиктинки е и желанието ни да търсим Бог. Търсим Бог заедно в живота на нашата общност. За Бенедикт това са били монаси, които са живеели, молели са се и са работели заедно. Всекидневният ритъм - молитва и работа, поддържащ всичко уравновесено (но не непременно по едно и също време), е позволил на монаси-

ностите и мизерията, през които те самите е трябало да преминат. Третата група сестри е била изоставена и е трябало да устои на най-дългото страдание. Убедени в своето религиозно призвание, което подхранвали чрез вярност в молитвата и съвместния живот, те са имали възможност да достигнат правилната дестинация и да издържат на суровата действителност на комунистическия режим.

Религиозният живот, както е схванат от свети Бенедикт, е обществен в основата си. Правилото се занимава с направлението на общността, която живее, работи и се моли заедно. То предполага, че членовете на общността трябва да се обединят чрез обещанието си за постоянство и да прекарат

подготвяло за участие в литургията и четенето.

Поглеждайки назад към собствената си история, това е същата традиция, която сестрите преди нас са ценели най-много. Сестрата летописец пише: „Сестра Евхаристида беше заета със създаването на детската градина и подготовката за започване на първи клас в началното училище. Сестра Еухерия се погрижи за болниците. Пациентите страдаха от ухапвания от кучета, тъй като всяко домакинство има по четири кучета, също така и от изгаряния, защото храната се готови на открит огън. Тиф и холера не пощадиха сестрите... По време на пролетта, а и когато се налага, всички работеха в градината.“

Въпреки че живеем в по-пригодно време в сравнение с нашите предшественици, човек все още може да проследи

споделена с другите.

Правилото на свети Бенедикт не изгражда общността или съвместния живот, но подсказва нужните условия: сре-да на отдаденост, тишина и уединение, блага молитва към Божието дело. Това е именно този съвместен живот в манастира, който става работното място на нашия път към Бог.

Нашият бенедиктински молитвен живот се характеризира с молитвата на часовете (часослов) и набожното четене (lectio divina). Той достига връхната си точка в честването на Евхаристията.

„Щом като се даде знак за църковна служба, ще се напусне всичко с голяма спешност, но все сериозно, за да не се дава повод за лекомислие. Пред Богослужението не бива нищо да се предпочита.“ (Правило на свети Бенедикт, 43:1-2)

Въпреки факта, че ги очаква

Монашеското и мисионерското естество на нашия живот

Разшиление върху отдадеността на Сестрите бенедиктинки мисионерки от Тутцинг

Отец Андреас Амрайн

те да общуват помежду си и да си помогнат в своя път към Бог.

Българските ни предшественици са били изцяло посветени на живота в молитва. Възрастните ни сестри свидетелстват за полагане на правилните приоритети на тяхната дейност, които са им помогнали във време на големи трудности. Ако погледнем назад, „Духовните упражнения“ през 1944 г. са били навременен и благосклонен момент за подготовката на сестрите за тежките времена и многото трудности, изпречили се пред тях. Това се случва в момент на нещастие и безпорядък, когато никой вече не е знаел какво да прави и какво решение да вземе. В такава ситуация те се обръщат към Бог, за да потърсят подкрепа, преди да вземат някакво решение. Групата на сестрите от Германия тръгва на 3 септември 1944 г. Тяхното решение да напуснат е предотвратило нападение над манастира в Царев брод. По време на тяхното пътуване смъртта е тихен спътник и все пак, водени от Свети Дух, те достигат благополучно своето местоназначение. Втората група сестри от Германия е имала възможност да свидетелства пред Бог във времето на лишаването им от свобода. Те намират време и възможности да помогнат на хората, затворени заедно с тях, като им възхвят кураж и утеша, готовки за 200 души в големи казани, когато е било необходимо, и грижейки се за болните въпреки труд-

живота си заедно, обединени от него. В Правилото на свети Бенедикт всичко е оставено на благоразумието на игумена. Възможното злоупотребяване с властта е порицано от религията с отворен дебат на общността. То представя игумениите като винаги присъстващи и в постоянна връзка с всеки от членовете на общността. Човек трябва да запомни, че началникът и сестрите в общността са длъжни да осъществят представата за живота, предадена от Евангелието.

Животът ни в една общност намира израз в съвместната ни молитва и работа, в споделеното на нашите блага - както материалини, така и духовни - и във взаимната ни служба, подкрепа и насырчаване.

Изграждането и поддържането на един манастир, службата към другия в монашеската общност, посрещането на гости и подпомагането на хората в неравностойно положение са задължили Бенедикт и общността му да работят постоянно по шест часа всеки ден. По-голямата част от работата им е била физически труд или казано по друг начин - работа, извършвана на ръка.

Водата е трябало да бъде носена от кладенец или поток и да бъде съхранена за употреба. Храната е трябало да бъде пригответа и сервирана при липсата на съвременните удобства. Градините и полетата са били засявани и обработвани, след което се е събиравала реколтата, въпреки че понякога се е налагало монасите да си наемат помощници. Изграждането и поддържането на библиотека е означавало размножаване на ръкописи на ръка и дори обработката на пергаменти от овча кожа. Преписването на ръка на Библията е било вдъхновяващо за монасите, въпреки че бидейки наведени с часове над работата си ръцете им се схващали и изпитвали болки в гърба. Някои от монасите се занимавали с лекуване. Обучаването на млади монаси да четат е още едно значимо занимание, което ги

продължителността на една почитана традиция. Една монахиня трябва да изпълнява кухненски задължения или да почиства определени места в манастира сама или понякога с помощта на друг. Днес нямае големи полета за обработка, но имаме малки парцели, достатъчно големи, за да бъдат обработени от няколко сестри с помощта на ръцете им, което е вид подготовка за бъдещи екологични начинания. Въпреки че монахините вече не преподават немски език в манастира, те имат връзка с институции като началното училище в Царев брод, където подпомагат обучението по английски език. Ние посещаваме семействата по домовете им - особено възрастните хора, и продължаваме да произвеждаме мехлем - домашен лек против изгаряния и други болести, който помага на много от жителите на Царев брод и околнността. Може и да не преписваме ръкописи както по времето на свети Бенедикт, но работим съвестно за превода на духовни материали с помощта на съвременните технологии, за да помогнем за задълбочаването на вярата у хората. Макар че живеем във време по-различно от това на свети Бенедикт или от това на предшествениците ни, това е същата традиция, която е продължена, изразена по нов начин и

много работа, когато Бенедикт и неговите братя ставали от леглата си сутрин, не бързали да съвршат веднага всекидневните си задължения. Нито пък посвещавали цялото си време или по-голямата част от него на своята работа. Според правилото преди дори да си помислят за работа, те трябвало да посветят няколко часа на литургията и набожното четене. По времето на Бенедикт работата за деня била определяна от кратките часове за божествена служба. Преди да започнат да вършат задълженията си, те пеели. По средата на сутринта, веднага щом чуели сигнала, незабавно спирали това, което вършат, и започвали да молят.

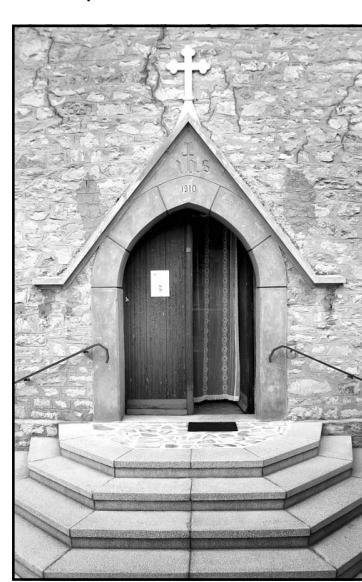
Неделите били по-специални, защото службата била по-тържествена. Също така това бил най-подходящият случай за Бенедикт и събрата му да се присъединят към местните жители в извършването на Евхаристията или да я направят със своите гости и вероятно с някои местни овчари в манастира със свещеника, който провоявда.

Същата структура важела и за всекидневния живот на сестрите по време на потисничеството и гоненията в България. Изпяването или рецитирането заедно на псалмите, слушането на Божието слово, отговорите чрез песните и молитвата в мълчание сплотявали сестрите като общност и те оставали твърди във вярата си. Имали късмет при тях да има свещеник, който редовно да отслужва заедно с тях литургия.

„На 27 декември 1947 г. отец Йосиф Кривчев беше изпратен от епископа монсеньор Евгений да служи като свещеник... До смъртта си на 31 август 1988 г. той отслужваше Светата литургия за сестрите всеки ден, а през другото време работеше като градинар в болницата и беше много обичан от хората в селото.“ (Архив)

По това време службата на

На стр. 8

ИСТИНА
VERITAS

Брой 5 (1498)
май 2015 г.

Да известим семейството...

От стр. 1

различни хора в общение помежду си, семейството е място, „където се научава да се съживителства с различията“ (Апостолическо наследие „Радостта от Евангелието“ 66). Различия по пол и възраст, които преди всичко общуват, защото взаимно се приемат и защото са свързани помежду си. Колкото по-широки са тези отношения и по-различни възрастите, толкова по-богата е нашата жизнена среда. Семейните връзки са в основата на словото, което на свой ред укрепва връзките. Ние не измисляме думите; можем да ги използваме, защото сме ги получили. В семейството се научава да се говори майчиният език, тоест езикът на нашите предци (вж. 2 Мак. 7, 25-27). В семейството се разбира, че другите ни предшестват, че са създали условията да съществува- ме и от наша страна да направим нещо добро и красиво. Можем да дадем, защото сме получили и този безкористен кръг е същността на способността семейството да общува вътре и извън себе си, а в най-общ план е пример на всяка комуникация.

Опитът от връзката с „онова, което ни предшества“, полага семейството и в контекста, в който се предава основната форма на комуникация - молитвата. Когато майката и бащата приспят своите новородени деца, много често ги поверьват на Бог да бди над тях, а когато малките пораснат, заедно молят обикновени молитви, припомнят с любов други хора - баби, роднини, болни, страдащи и всички, които се нуждаят от по-

мощ. Така в семейството по-голямата част от нас научават религиозното измерение на комуникацията, която в христианството е изцяло пропита от любовта на Бог, Който ни се дарява и Който ние даряваме на другите.

В семейството се научава способността да прегръща, да подкрепя, да приджраваш, да десифрира погледи и мълчание, да се смееш и да плачеш сред хора, които не са се избрали, но въпреки това са важни едини за други; да разбереш какво е наистина комуникацията като откритие и изграждане на близост. Съксяването на дистанцията - срещайки се и приемайки се взаимно - е повод за благодарност и радост. От поздрава на Мария и от подскочането на детето в утробата произлиза благословът на Елисавета, последван от прекрасното Magnificat (Душата ми величае), в което Мария възхвалява промисъла на Божията любов за нея и нейния народ. От нейното „да“, произнесено с вяра, произлизат последствия, които не са същат само нас, а се разпростират в света. „Да посетиш“ някого, означава да отвориш вратите, а не да се затваряш в собствените апартаменти, да отидеш при другия. Семейството също е живо, ако се открие и излезе вън от себе си, а семействата, които правят, това могат да предадат своето послание за живот и общение, могат да дадат утеша на наранените семейства и така да расте Църквата, която е семейство на семействата.

Семейството е повече от всичко друго място, където живеят заедно всекидневието, се научават собствените граници и границите на другите, малките и големите проблеми на съживителството и на постигането на съгласие. Не съществува свършено семейство, но не тряб-

ва да се страхуваме от несъвършеното, от слабостите, още по-малко от конфликтите; необходимо е да се научим да ги посрещаме по конструктивен начин. Затова семейство, в което всички се общат, въпреки своите ограничения и грешки става училище за прошка. Прошката е динамика на общуването. Общуване, което се изчерпва, прекъсва, но чрез изразено и прието разказание може да се възстанови и нарасне. Дете, което в семейството се научава да слуша другите, да говори уважително, да изразява собствената си гледна точка, без да отрича мнението на другите, ще бъде в обществото вдъхновител на диалог и помирението.

Относно границите на комуникацията можем да научим много от семействата с деца, страдащи от физически недъзи. Двигателният, сетивният или умственият недъг винаги е свързан с изкушението да се затвори. Но може да стане и стимул за откритост, споделяне и дори общуване благодарение на любовта на родителите, братята и приятелите. И може да помогне на училището, енорията и асоциациите да станат още по-гостоприемни към всички, да не изключват никого.

Освен това в свят, в който токъв често се заслови и се хвърля семето на раздора и нашето общество се заразява от клюкарстването, семейството може да бъде училище за общуване като един вид благослов. Особено там, където изглежда, че преобладават неотвратимо омразата и насилието - когато семействата са разделени от каменни стени или от стените на предразсъдъците и озлоблението, когато съществуват всички причини да се каже „стига толкова“. В действителност единственият начин да се прекъсне спиралата на зло-

то, за да се свидетелства, че доброто е винаги възможно, за да се възпитат децата в братство, е да благославяме вместо да засловим, да посещаваме вместо да отхвърляме, да приемаме вместо да се съпротивяваме.

Днес модерните медии, от които особено младите не могат да се откажат, могат както да пречат, така и да помагат на общуването в семейството и между семействата. Те могат да бъдат пречка, ако се превърнат в начин за измъкване от слушането, за изолиране от и на другите, за запълване на моментите на тишина и очакване, забравяйки, че „мълчанието е съставна част от комуникацията и без него не съществуват думи, изпълнени със съдържание“ (Бенедикт XVI, послание за 46-ия световен ден на социалните комуникации, 24 януари 2012 г.). Медиите могат да улесняват общуването, ако помагат да се разказва и споделя, да се поддържа връзка с отдалечените, да се изказва благодарност и да се иска прошка, да правят винаги възможна една нова среща. Откривайки всекидневно този жизнен център - срещата между хората, това „ново начало“ - ще можем да ориентираме нашето отношение към технологите, вместо да бъдем водени от тях. И в тази област родителите са първите възпитатели. Но не бива да бъдат оставени сами; християнската общност е призвана да им помага, за да могат да живеят в света на комуникациите според критериите на човешкото достойнство и общото благо.

Съвременното предизвикателство е отново да се научим да разказваме, а не само да произвеждаме и погълщаме информация. В тази посока ни тласкат могъщите и стойностни средства на съвременната кому-

никация. Информацията е важна, но това не стига, защото много често оправдява нещата, противопоставя различията и вижданятията, подтиквайки да избереш едната или другата страна, вместо да помогне, давайки общ поглед.

Семейството, в заключение, не е място за размяна на мнения или терен за идеологически борби, а среда, в която се учи как се общува с близкото обкръжение, и субект, който общува - една комуникираща общност. Една общност, която умеет да съчуствува, да празнува и да дава плод. В този смисъл можем да подновим виждането, което признава, че семейството продължава да бъде голямо богатство, а не само проблем или институция в криза. Средствата за информация понякога са склонни да представят семейството като абстрактен модел, който трябва да се приеме или отхвърли, да се защити или атакува, а не като конкретна житейска действителност; или го представят като идеология на някого срещу някой друг, а не като място, където всички научават какво значи да се предава получената и дарена любов. Да се разказва, означава да се разбере, че нашите съди се преплитат в една обща тъкан, че нишките са многобройни и всяка е не заменима.

Най-доброто семейство - действащо лице, а не проблем - е онова семейство, което умеет да общува, започвайки от свидетелството, красотата и богатството на отношенията между мъж и жена и между родители и деца. Не се борим да защитим миналото, а работим търпеливо и с вяра във всички области на всекидневието, за да изградим бъдещето.

8 ИСТИНА
VERITAS
Брой 5 (1498)
май 2015 г.

Монашеското и мисионерското естество на нашия живот

От стр. 7

часовете и божествената служба са били изпявани или рецитирани на латински или немски език. Според разказа на една от възрастните ни сестри, когато общността се молила по време на божествената служба, всички жени работнички спирали своята работа и се присъединявали към молитвата.

Днес общностите в Царев брод и Секирово се радват на привилегията да се молят на местния език по време на службата благодарение на труда на младите ни сестри, които дойдоха в България след времето на комунизма и преведоха божествената служба на български. Така някои от послушничките, които от време на време се присъединяват към общността ни за молитва, могат да следят реда. Тази структура днес се следва и от двете общности. Обаче поради различните условия, свързани със свещениците, човек може да забележи малка разлика в програмата и моленето на псалмите, както и в набожността ни четене заедно. Неделната ни служба винаги е тържествена - също както по времето на свети Бенедикт. За общността в Царев брод това е единственият ден в седмицата, когато литургията се отслужва заедно с нашите енории, с местните хора, с гости и приятелите ни. Литургичният празник понякога се съобразява с присъствието на свещеника. Има особени дни в

седмицата, през които сестрите не присъстват на литургия, защото тогава е времето за Литургията на словото. Това е времето, когато сме изтощени и все пак това е времето, в което предизвикваме нашите творчески способности и находчивостта си. С Божието благоволение ние откриваме нови начини да достигнем до другите, да подхранваме себе си чрез Неговото слово и така заедно да изминем пътя, който води към Него. Както един от енориашите ни отбеляза: „Всяка неделя сестрите ни изпращат автобус и вървящите отиват на черква, за да участват в литургията. Това е изключителна помощ за тях. Ние празнуваме всички празници заедно. Сестрите се грижат за болните в Царев брод. Те помагат на всеки по какъвто и да е начин, било то духовен или материален.“

Ние участваме в мисията на Църквата чрез нашата евангелизаторска дейност. Съгласно традицията на нашата конгрегация се задължаваме да оповестяваме Евангелието сред хората, които не познават Христос и където Христос не е достатъчно познат. Ние служим, където Църквата е в нужда.

Като се уповава на източната традиция, свети Бенедикт се опитва да синтезира източния и западния монашески живот. По време на усамотение то си в пещерата в Субиако той успял да разбере Светото

писanie и учението на църковните отци. Това го подтикнало да приеме да провъзгласява Евангелието на тези, които не го познават. Така той започнал да евангелизира овчарите, да изцелява болните и да утешава всеки, който отиде при него, жаден за думи за живота, за да премахне своите беди.

Разпалвайки ранния пламък на нашата традиция през XIX в. и запечатвайки в съзнанието ни важната роля, която бенедиктинските монаси са изиграли в христианизацията на Европа, нашият основател отец Андреас Амрайн е положил основните елементи на своето проникновение да възстанови и да възкresи постиженията на мисията на бенедиктинците в миналото. С течение на времето първоначалната общност на сестрите в Германия, която отец Амрайн основава, се разширява и разрасства до международна конгрегация, чийто членове идват от 26 различни страни. Техният ревностен и отдан живот в молитва привлича и други, които да ги последват. Когато конгрегацията най-после решава да продължи мисията си в България, две сестри независимо биват изпратени, за да утвърдят общността и да пропутат възможните места, където Църквата има най-голяма нужда от помощ.

Характерна особеност на сестрите бенедиктинки е, че те се заемат с всякаква рабо-

та, която се приспособява към дадени обстоятелства, всяка работа, която може да се отдава на нуждите на времето и мястото. За нас работата не е чужда, при условие че е съвместима с нашия живот в общността и изпълнението на божествената служба. Затова човек може да ни открие да работим в енорията в Секирово, да преподаваме в бедни училища - както в Царев брод, да се грижим за душевно и физически болни, да упражняваме изкуствата и земеделието, а в случаи с новодошли сестри - да се отдадем изцяло на изучаването на езика.

Затова днес все още продължаваме да отдаваме нашата служба на Църквата в България. Ние сме призвани да пробудим чувството за Бог в съвременното ни общество и да запознаем другите с цялостното спасение на света, което Бог предлага в лицето на Исус Христос.

Днес живеем в свят, белязан от един парадокс. Съврзани сме заедно чрез непосредствено общуване - мобилните телефони и интернет заливат живота ни. Ние живеем в съкровения малък свят на световното село. От друга страна обаче, светът е дълбоко разделен. В някои негови части се водят войни. Има засилване на конфликтите и насилието, което е причина за милионите бежанци, които търсят убежище. Политическата корупция разширява пропастта между богати-

те и бедните както и други форми на социална несправедливост и унищожаване на околната среда. Бедността принуждава хората да мигрират в други страни в търсене на „по-зелено пасище“. Наблюдават се и усилия на влиянието на материалния, консуматорски, търсещ удоволствие пазарен ориентиран свят, настъпването на индивидуалистичната „аз“ култура, която омаловажава същността на Бог.

Насред с това объркане и смут човек може даолови духовния стремеж за справедливост, мир и по-човечен свят. Революцията на информироваността, която превърна света в едно глобално селище, ни предизвиква да бъдем по-отдадени на мисията си. Именно в този свят ние сме призовани да събудим в хората чувство за Бог и да ги накараме да разберат цялостното спасение на света, което Бог предлага в лицето на Исус Христос.

Днес живеем в свят, белязан от един парадокс. Съврзани сме заедно чрез непосредствено общуване - мобилните телефони и интернет заливат живота ни. Ние живеем в съкровения малък свят на световното село. От друга страна обаче, светът е дълбоко разделен. В някои негови части се водят войни. Има засилване на конфликтите и насилието, което е причина за милионите бежанци, които търсят убежище. Политическата корупция разширява пропастта между богати-

и бедни както и други форми на социална несправедливост и унищожаване на околната среда. Бедността принуждава хората да мигрират в други страни в търсене на „по-зелено пасище“. Наблюдават се и усилия на влиянието на материалния, консуматорски, търсещ удоволствие пазарен ориентиран свят, настъпването на индивидуалистичната „аз“ култура, която омаловажава същността на Бог.

За да бъде Бог във всичко благословен!

Превод:
М. ХАМБАРЛИЙСКА
и М. ЧЕПИШЕВА

„Нищо да не те смущава,
нищо да не те плаши,
всичко минава,
само Бог остава.
Търпението постига
всичко.“

Ако имаш Бог, нищо не ти
липсва, само Бог
ти стига.“

Света Тереза Авилска

Един приятел, когото познавам много отдавна и мисля, че познавам сравнително добре, сподели с мен, че е влюбен в една - както той се изрази - удивително красива, пламенна и много смела жена. Знаех, че е женен и има семейство, към което е много привързан, а също и че много обича жена си. Неговото признание ме заинтригова, защото усетих, че говори истината, а това още повече разпали любопитството ми. Помолих го да ми каже нещо повече за тази жена, пленила сърцето и душата му. „Ела, ще ти я покажа, тя е в Църквата“, каза ми той.

Съгласих се и един ден отидох с него в малка черква, за чието съществуване дотогава и не подозирах. Беше близо до Военната академия в София, от другата страна на реката, на ул. „Проф. Асен Златаров“. Тя е наречена на името на свети Франциск от Асизи и както той ми обясни, принадлежи на Кармилския орден в България. Това много не ме интересуваше тогава, защото очаквах да видя вътре тази мистериозна жена и го попитах, прекъсвайки обясненията му за самата черква и този орден: „Сега, когато ще влезем вътре, сигурен ли си, че тя ще бъде там, за да я видя?“ „Да, разбира се, тя постоянно е тук, денем и нощем“, отговори той. Не разбирах как може един човек по всяко време през деня и през нощта да е в черквата, та дори и да живее в нея... Любопитството ми растеше и с нетърпение пристъпих праца на храма.

Имаше литургия и свещеникът служеше на олтара, а в черквата освен нас двамата имаше един доста възрастен мъж, една жена на около петдесетина години и още една доста по-възрастна жена. Никой друг не дойде до края на службата, която се водеше на български език и много ми приличаше на службите в православните черкви. Помислих си, че приятелят ми се е пошегувал с мен, заинтригувайки ме с признанието си, за да ме накара да вляза с него в храма. Признавам, че се чувствах леко разочарован, но дългогодишното ми приятелство

тво с този човек ми подсказваше, че тук има нещо сериозно. И когато вече се готовехме да си тръгваме след края на службата, тихично му прошепнах: „Къде е онази жена, за която ми говореше толкова разпалено?“ „Погледни онази голяма картина на стендата вляво от олтара. Разгледай я внимателно“, отвърна ми той. Бях забелязал още при влизането ни двата огромни портрети

човешкият живот и има ли никаква цел, към която трябва да се стремим в живота си, която да му придава смисъл и пълнота и го прави истински и красив. Да, все екзистенциални, много съществени въпроси, но и много трудни. Толкова трудни, че понякога се отчайваме след дълги години търсение на отговорите им и просто... забравяме за тях, преставаме да търсим. И животът ни се превръща в автоматизъм, в добре познат стереотип, в който няма никакви истиински ново, няма движение напред, а само путане от едно място на друго, от едни

до други, от едно занятие към друго, докато започнат да ни канят на погребенията на наши приятели или близки преди нашето собствено погребение. Всъщност дали ние, присъствайки на едно чуждо погребение, все още сме наистина живи, или само изглеждаме така в собствените си очи?

Ако не вървиш напред, полагайки усилия да се преобриш с течението, което те влече назад към безвремието, към автоматизма на стереотипа, лекаполека започваш да изоставаш и неусетно се връщаш назад, назад и все по-назад. Докато един ден откриеш, че вече си престанал да търсиш истината за себе си, за нещата, за хората, с които живееш или работиш. И в някакъв смисъл си мъртъв, живееш на някакво клетчно ниво като безгърбначно. Той сподели, че за пръв път от тази велика светица е разбрал за себе си няколко основни и много дълбоки истини за човека и неговия живот. Каза ми, че от нея е научил, че човек не може да познае себе си, без да се опитва да познае Бог, но също и това, че не можеш да познаеш Бог, без познаеш себе си. Попитах какво точно значи това. Отговори ми кратко: „Знаеш ли, тя, разкривайки в книгите си себе си и борбите, които е водила в своя духовен живот, ми показа, че да позная себе си, означава да навляза с Божията помощ в историята на моята греховна природа, но в същото време да не забравям огромната любов, с която Бог ме е създал и ме обръща във всеки миг от живота ми на тази земя. Страшно много съкровища има скрити в нейните книги - „Път към съвършенството“, „Книга за моя живот“, „Вътрешният замък“, „Книга на основанията“ и други. Съкровища, скрити там за онези, които търсят истината, които искат да вървят напред, да навлизат все по-дълбоко в познанието на себе си и познанието на Бог.“

„А тя откъде знае всичко това, как го е научила и доколко това е достоверно познание?“, го попитах. Бях слушал и чел много учени глави да говорят по тези въпроси, но не ме напускаше усещането за липсата на истинска цялост в думите им. Той ме изгледа сериозно, но и леко учуден: „Ти никога ли не си чувал за онези светци в Църквата, наречени мистици, на които Бог е дал благодатта по различни начини да познай истината по различни теми? Това са истински учители на цялата Църква, т.е. на целия Божи народ, на всички вярващи хора по света. Тя самата е била именно такъв свят човек и сам Господ Исус при многообразните си срещи и разговори с нея я разкрива много от тайните, пазени за онези, които Го търсят от все сърце, постоянно и пламенно. Тя е и първата жена в света, обявена за църковен учител, като това е станало на 27 септември 1970 г. във ватиканската базилика „Свети Петър“ от папа Павел VI.“

„Извинявай, но аз мислех, че мистиците са хора, които са надарени с по-особени дарби и не са като нас, обикновените хора, които се борим с нашите житейски проблеми и не можем да им надвии и затова сме постоянно под напрежение. Те ка-

тново превземат Йерусалим и започва избиването на всички монаси и монахини, кармилитите и кармилитките емигрират в Европа, основавайки манастири във Франция и Испания. С течение на времето под влияние на упадъка в религиозния живот и животът в кармилските манастири също се отдалечава от първоначалното правило и това още повече засилва упадъка сред монасите и монахините от ордена. С появата на протестантството опасността от загуба на истинските ценности в живота на кармилските монаси и монахини нараства значително. Започва да се чувства нуждата от обновление и връщане към чистотата и строгостта на първоначалното правило, нуждата от сериозна ре-

Нищо да не те смущава

форма в ордена. Именно тази светица, определяща себе си - както ти споменах - като „слаба и мека жена“, се заема с изпълнението на тази огромна и свръхтежка задача и увлича в това дело и другия велик испански светец и мистик, също обявен по-късно за Църковен учител по мистика - свети Иоан Кръстни (Сан Хуан де ла Крус). Той, подкрепян от света Тереза, извършва реформата в мъжкия клон на ордена и основава 15 нови мъжки манастира в цяла Испания. Така Кармилският орден се разделя на два големи клона - нереформиран Кармил и реформиран Кармил. Членовете на реформирания Кармил наричат себе си Босоноги кармилитани и кармилитки, като наименование идва от жеста на света Тереза и нейните монахини, които събват обувките си, когато влизат в първия новооснован манастир „Свети Йосиф“ („Сан Хосе“) като символ на отричането им от света. Типично за Кармил е молитвата, тишината и уединението, защото Кармил е „място за влюбените в Бог души“. Накратко - света Тереза от Авила е майка основателка на реформирания Кармил и е една от най-ярките звезди сред съзвездието от 33-мат досега църковноучители на Католическата църква.“

„Да, наистина ти ме смайваш с всичко това, което споделяш сега с мен. Но искам да те попитам - върно ли е, че някои светци след смъртта си имат нетленни тела и това отнася ли се за света Тереза?“

„Не само че се отнася за нея, но след смъртта ѝ тялото ѝ веднага е било разчленено по ради огромното желание на много от нейните манастири да имат при себе си частичка от нея. А за твоето съведение по инициатива на отец Сречко Римац, доскорошен ръководител на Кармилския орден в България, а понастоящем областен настоятел на Кармилския орден в цяла Хърватия, една реликvia - дясното стъпало на светицата - бе изложена за поклонение на 11 март т.г. в черквата „Свети Франциск от Асизи“, където ти видя портрета ѝ, а на 12 март бе и в женския кармилски манастир „Свети Дух“ в София. В тези храмове можеш да усетиш нейния дух. Не пропускай да я помолиш да те води по пътя ти към Бог, т.е. към Истината и Любовта, която е Самият Той.“

Разговора записа брат Йосиф, босоног кармилитан

ИСТИНА
VERITAS

Брой 5 (1498)
май 2015 г.

Документите за арменския геноцид, съхранявани в архивите на Ватикан, публикувани в седем тома

Жорж Рюисен, доцент в Папския библейски институт, е смятан за един от най-добрите познавачи на „агхет“ - голямата катастрофа, както арменците наричат геноцида над своя народ. Той е публикувал всички съхранявани и събрани във Ватикан документи за клането на арменците. „Става въпрос за един труд, който можем да наречем колосален“, пише в блога си отец Франческо Окета, член на редакцията на йезуитското списание „La Civiltà Cattolica“ и модератор на организираната от списанието през януари т.г. дискусационна вечер на тема „1915 - 2015: 100 години след геноцида над арменците“. „Години на мълчаливо проучване във ватиканските архиви. Сега арменският въпрос диша с белязия дроб на историята, който бе непознат досега“, пише понататък отец Окета.

С документалното си издание Рюисен прави достъпни източници за изследване, които досега не са били достъпни. Думата „колосален“ не е преувеличена, тъй като изданието обхваща седем тома, публикувани под заглавие „Арменският въпрос“. Касае се преди всичко за дипломатически съобщения, съхранени в тайните архиви на Ватикан (ASV), в архива на Конгрегацията за Източните църкви (ACO) и в историческия архив на Държавния секретариат на Светия престол (Ss.Rr.Ss.).

Томовете обхващат целия период на изтребване от 1894 г. до 1925 г., до опитите на Обществото на народите да разреши „цивилизовано“ арменския въпрос. Времето от 30 години се разделя на различни периоди. Първо - избиването на арменци при „чревения сultan“ Абдул Хамид (1894-1896); след това кланетата при езерото Ван през 1908 г., убийствата в Аден през 1909 г., до големия геноцид от 1915/1916 г. Освен

това са обхванати турската окупация на Южен Кавказ след изтеглянето на руските войски (1918 г.), евакуацията на Киликия от Франция през 1922 г., пантурската политика на Кемал Ататурк, която през 1920 г. води до масово прогонване на християните от Турция, турските кланета над гръците от Смирна (Измир) през 1922 г. и накрая - споменатите половинчати опити на Обществото на народите през 1923 - 1925 г. за изясняване на въпроса на християните в областите с турско влияние, което фактически е по-късно потвърждение на вече извършените етнически прочиствания. В седемте тома са представени всички тези трагични събития чрез докладите на дипломатите на Светия престол и на други представители на Църквата.

Австрийски мисионер през 1915 г.: „На следващия ден започнаха депортациите“

На 30 юни 1915 г. австрийският капуцин и мисионер в Самсун Михаел Либл пише до Апостолическия делегат за Константинопол архиепископ Анджело Мария Долчи: „Същата нощ [23 юни 1915 г.] бяха извършени масови арести. На следващия ден по всички стени можеше да се прочете заповедта, даваща на арменците пет дни, за да уредят нещата си и да се предадат в ръцете на правителството - мъже, жени, деца, болни, умиращи, свещеници и католически монахини, без изключение, за да бъдат интернирани на неизвестно място. Военен кордон възпрепятстваше каквато и да е комуникация. На следващия ден вече започнаха депортациите. Само малка част не можеше да регламентира имуществото си и трябваше да го ликвидира при катастрофални условия. За момент имаше надежда за някои облекчения за католиците, както се носеше слух от Трапезунд, но надеждата бе напразна. На 28 и 29 (последните дадени дни) започна силна мюсюлманска пропаганда, с което се промениха условията на акцията. Примерът на някои богаташи бе последван и към момента, в кой-

Немрагиционни изображения в иконостаса на черквата „Света Троица“ в село Долни Тодорак

Селото е разположено на 20 километра североизточно от град Кукуш (Килкис) и на 10 километра североизточно от Коркутово (Терпилос) в планината Круша.

В своето непубликувано проучване за енория „Света Троица“ в село Куклен отец Купен Михайлов дава следните кратки сведения за историята на село Долни Тодорак:

„Село Долни Тодорак е основано от българи и винаги си е оставало чисто българско село, с българско население. Неговият религиозен и обществен живот обаче през различните епохи е попадал под различно влияние в зависимост от условията, при които се е намирало селото. А тези условия са се изменяли няколко пъти. Това се е налагало до известна степен и от географското положение на селото, което се намира на границата между три държави: България, Сърбия и Гърция, всяка от които

основава на камбанарията сложили дебели дървени греди, защото почвата била слаба.“

При нашето посещение в село Долни Тодорак през лято то на 2013 г. имахме щастие то не само да посетим храма, но и да разговаряме дълго с местния свещеник отец Йоанис. Още като ни видя, заяви, че черквата е българска и е строена преди 300 години. Надълго и нашироко ни разказваше за историята на храма и за иконите в него. За съжаление никой от нас не знаеше гръцки, но въпреки това разбирахме голяма част от неговия разказ.

Наистина откъм пътя черквата изглежда доста ниска, но щом влязохме вътре и се спуснахме по стъпалата, попаднахме в едно доста просторно помещение. Иконите и мебелите са запазени (може би) без никаква промяна от времето, когато тук за последно е служил

дядо Епифаний. От тази черква той е арестуван от гръцките войници и изпратен на тригодишно заточение само защото е българин! Но в храма все още витает дух, както и духът на предците на енориашите в село Куклен. Нещо

по един или друг начин е повлияла върху религиозния и обществения живот на това село. Това именно обстоятелство обяснява до голяма степен големите борби, които характеризират по-късно религиозния и обществения живот в с. Долни Тодорак.

Отначало селяните сами си построили една малка черква, която - както всички черкви по онова време - била строена ниско в земята. Старите хора казват, че тя била построена през есента на 1805 г. Тя е изградена от камък, подът е постлан с каменни плочи. Цялата е зографисана, но надписите са всички на гръцки. Въпреки че отвън изглежда ниска, като се влезне вътре по стълбите, които се спускат надолу, черквата отвътре е доста висока, малко тъмна, но красива.

По-късно будните селяни си построили до черквата и едно училище, в което издигнали и една хубава камбанария от мек камък „меллик“. Камъните свързали с железни скоби. В

направих интуитивно няколко снимки. Не станаха качествени, но едва въкъщи, след като ги разглеждах внимателно, проумях какво съм забелязал!

Това не бяха икони или библейски сцени. Дълго търсих обяснение защо не са икони. Питах нашите и познати православни свещеници, богослови, иконописци и изкуствоведи. Обясниха ми, че до XII век този ред се е считал за непочтен и на него са поставяли табла с декоративни елементи. По-късно там са започнали да изобразяват библейски сцени или сцени от живота на местната енория (ето защо в руската иконография този ред се нарича „местен“).

В двата края и до царските двери имаше по едно табло (ще ги наричам табла, защото не са икони), изпълнени с изображения на цветя. Цветята са със зелени листа и с цветове, предимно бели, с шест листчета и тичинки. Има и няколко с пет листенца. Между тях има и червени, и жълти цветчета (сн. 1). По иконостаса (както и в черквата „Свети Георги“ в Кукуш) има множество цветни мотиви, оформени като самостоятелни цветни стръкове или букети, наподобяващи и флоралните изображения в нашите възрожденски къщи в т.нр. алафранги. Не мога да определя дали цветята са рози, олеандри или някакви други. Може би специалистите ще ги определят. Но в дворовете на околните къщи цветята са в изобилие и би било естествено художникът да ги нарисува и постави на иконостаса.

Още по-страни бяха изображенията в следващите две табла (разглеждам ги отново от северната и южната страна на иконостаса). Там е изображен средновековен замък. (сн.2 и 3). В таблата е изображен огледално, но е видимо един и същи. Дори дърветата около малката постройка са почти идентични. Замъкът е нарисуван доста подробно. Цветът е сив (на хералдически език - цвят натюр), каквато е цветът на камъка. Видимо художникът е виждал този замък или поне е имал пред себе си картина (а защо не и снимка!). Знамената са развесени от вътъра, но не са изобразени в съгласие с хералдическите изисквания - знамената не се разявят от вътъра в една посока.

**Инж. Стефан ПАПУКЧИЕВ,
KdB,
председател на фондация
„Оазис“,
Казанлък
(Следва)**

по-един или друг начин е повлияла върху религиозния и обществения живот на това село. Това именно обстоятелство обяснява до голяма степен големите борби, които характеризират по-късно религиозния и обществения живот в с. Долни Тодорак.

Отначало селяните сами си построили една малка черква, която - както всички черкви по онова време - била строена ниско в земята. Старите хора казват, че тя била построена през есента на 1805 г. Тя е изградена от камък, подът е постлан с каменни плочи. Цялата е зографисана, но надписите са всички на гръцки. Въпреки че отвън изглежда ниска, като се влезне вътре по стълбите, които се спускат надолу, черквата отвътре е доста висока, малко тъмна, но красива.

По-късно будните селяни си

построили до черквата и едно

училище, в което издигнали и

една хубава камбанария от

мек камък „меллик“.

Камъните свързали с железни скоби.

В

търбата отвътре е доста висока,

малко тъмна, но красива.

По-късно будните селяни си

построили до черквата и едно

училище, в което издигнали и

една хубава камбанария от

мек камък „меллик“.

Камъните свързали с железни скоби.

В

търбата отвътре е доста висока,

малко тъмна, но красива.

По-късно будните селяни си

построили до черквата и едно

училище, в което издигнали и

една хубава камбанария от

мек камък „меллик“.

Камъните свързали с железни скоби.

В

търбата отвътре е доста висока,

малко тъмна, но красива.

По-късно будните селяни си

построили до черквата и едно

училище, в което издигнали и

една хубава камбанария от

мек камък „меллик“.

Камъните свързали с железни скоби.

В

търбата отвътре е доста висока,

малко тъмна, но красива.

По-късно будните селяни си

построили до черквата и едно

училище, в което издигнали и

една хубава камбанария от

мек камък „меллик“.

Камъните свързали с железни скоби.

В

търбата отвътре е доста висока,

малко тъмна, но красива.

По-късно будните селяни си

построили до черквата и едно

училище, в което издигнали и

една хубава камбанария от

мек камък „меллик“.

Камъните свързали с железни скоби.

В

търбата отвътре е доста висока,

малко тъмна, но красива.

По-късно будните селяни си

построили до черквата и едно

училище, в което издигнали и

една хубава камбанария от

мек камък „меллик“.

Камъните свързали с железни скоби.</p

Ромуалд - защитникът на мира

Новозаселеният район бе в края на града. На една поляна, която по-рано служеше за пасище, сега се издигаха единични, недоделяни бетонни сгради. На всеки етаж в тях имаше по 4 жилища, една шахта за смет, асансьор, а в мазето - гаражи и обща пералня с помещение за сушене на прането. Нямаше само живот на общността от хората, които се бяха заселили тук.

Двайсет семейства живееха в един блок. Те се поздравяваха с леко кимване на глава, когато се срещаха. В блока цареше една почти потискаща тишина, която понякога бе прекъсвана от гласовете на играещите деца. Но този шум, който често бе повод за оплакване, се чуваше рядко.

Само госпожа Пилбуш не забелязващ отсъствието на гласовете. Старата дама чуваше трудно и приемаше само характерни гласове. Особено добре чуваше тя пронизителния крясък на Ромуалд. Ромуалд - един малък зелен папагал, бе любимецът на възрастната жена.

Госпожа Пилбуш не знаеше нищо за споровете между своите съседи. Имаше спор между господин Бекер и господин Вицгал относно боксовите маечове на младото поколение боксъри. Госпожа Хъопфнер и госпожа Клаасен все не можеха да се разберат за ползването на помещението за сушене на дрехи. Техните разлиции започваха с безсмислени

11

ИСТИНА
VERITAS

Брой 5 (1498)
май 2015 г.

Документите за арменския геноцид, съхранявани в архивите на Ватикан...

От стр. 10

то пиша, стотици арменци и пет католически семейства подадоха молба за приемане в исляма. Слухове за кланета - дали верни или умело разпространявани, засилваха това движение. Жените са тези, които най-много устояват. Ваше Превъзходителство ще разбере, ако не мога да навлизам в по-големи подробности, нито да правя оценки, ако умолявам за Вашата помощ, тази на Светия престол и на съюзните сили на Турция."

**Нунцийят в Австрия: „Жени-
те са продавани в хarem или
използвани за удоволствие“**

Писмо на апостолическия нунций във Виена архиепископ Рафаеле Скапинели ди Легуиньо до държавния секретар кардинал Пиетро Гаспари: „Думата „депортация“ означава: 1) стриктно отделяне на съпрузите от техните жени, на майките от децата им; 2) заплахи и съблазни от турските емисари с цел да принудят едните и другите да

аргументи и завършваха с лют спор. Поради това те не се поздравяваха и забраняваха на децата си да играят заедно. Това положение би продължило вероятно още дълго, ако Ромуалд по свой си начин не се бе намесил.

Това стана в една съботна сутрин, когато младият господин, който поддържаше пералните машини в мазето, позвани на госпожа Пилбуш. Старата дама хранеше своя папагал и забрави да затвори клетката, когато отиде да отвори вратата. Ромуалд използва случая. Той подхвъркна по пода и каца на рамото на смутения мъж. Докато госпожа Пилбуш се опомни от уплахата и разбере какво става, Ромуалд вече летеше нататък. Направи смела дъга и се приземи във входното антре, после по стълбите политна навън. В това време госпожа Хъопфнер се прибираше с децата си външи. Те видяха какво става и запреследваха пернатия беглец. И госпожа Пилбуш бързаши след него. Виковете се чуваха силно в целия блок.

В този момент асансьорът пристигна на етажа и от него излезе господин Вицгал. За момент той обгърна ситуацията с поглед и веднага реши да действа. Без да се бави, донесе стълба. Ромуалд разглеждаше много внимателно преследвачите си. Когато господин Вицгал стъпи на първото стъпало, птицата напусна мястото, на което беше кацнала, и изхвърча на по-горния етаж.

Тук до госпожа Клаасен се появиха и другите съседи, също и господин Бекер. Макар че той се кълнеше, че няма никога повече да говори с господин Виц-

гал, му помогна да пренесе стълбата на горния етаж. Те заедно обмисляха какво да се направи по-нататък. Трябваше предпазливо да действат, защото междувременно Ромуалд бе зает място на горния наклонен ръб на прозореца на коридора.

Господин Бекер и господин Вицгал преминаха към действие. Господин Вицгал се заизкача по стълбата, която съседът му здраво държеше. Той замахна с кухненската престилка, която му беше дала госпожа Хъопфнер, като искаше да я използва като мрежа и да я хвърли върху папагала. Уплашеният Ромуалд се удари у ръба на прозореца, с пронизителен крясък напусна мястото си и се плъзна по външната страна на прозореца като по пързалка, разпери криле и се приземи меко на пъсяка на детската площадка пред блока. Там остана седнал и поуспокоен. Веднага след това бе обграден от съседите. Господин Вицгал хвана беглеца без усилие и го подаде на госпожа Пилбуш. Тя му благодари щастлива и покани всички помощници на кафе след обяд.

Непринудената другарска среща имаше неочекван успех. Масите и столовете бяха изнесени на поляната зад блока. Щастливи, децата беснееха наоколо, без да смущават никого с шума си.

След кафето мъжете домъкнаха каса бира. Дамите подариха на госпожа Пилбуш едношише кайсиев ликъор. Настроението беше чудесно.

Госпожа Хъопфнер поиска от госпожа Клаасен рецептата за нейния прочут ябълков штрудел. Господин Бекер и господин Вицгал откриха, че имат общо хоби - разговаряха върху електронно управляваните самолетни модели.

Госпожа Пилбуш седеше на централното място на масата. Тя беше засмяна и съвсем доволна. До нея кротко стоеше в своя кафез главната фигура на деня - Ромуалд, зеленият папагал.

Алберт ЛОЕСНАУ,
от в. „Katholische Sonntags
Zeitung“, Регенсбург
Превод: Майя РАЙКОВА

се откажат от врата. Отстъпниците от врата - а такива има много - веднага биват преселвани на подчертано мюсюлмански места, от които повече няма връщане; 3) търговия с жени, които според физическите им качества са продавани в хarem или са приучвани да задоволяват долните инстинкти на първенците и охраната; 4) малките момичета са определяни за слугини в турските къщи, които имат задължение то да ги възпитават като мюсюлманки. Някои от тях са стигнали до Константинопол.

[...] Оцелелите трябва да се откажат от имуществото си - къщи, земя, пари, и са принуждавани да тръгнат към вътрешността на страната; охранявани от предимно брутални жандарми, те се скитат от място на място, от равнина в равнина, без почивка, винаги в неизвестна посока. Морално сломено поради болката от преживените раздели,

гал, му помогна да пренесе стълбата на горния етаж. Те заедно обмисляха какво да се направи по-нататък. Трябваше предпазливо да действат, защото междувременно Ромуалд бе зает място на горния наклонен ръб на прозореца на коридора.

Господин Бекер и господин Вицгал преминаха към действие. Господин Вицгал се заизкача по стълбата, която съседът му здраво държеше. Той замахна с кухненската престилка, която му беше дала госпожа Хъопфнер, като искаше да я използва като мрежа и да я хвърли върху папагала. Уплашеният Ромуалд се удари у ръба на прозореца, с пронизителен крясък напусна мястото си и се плъзна по външната страна на прозореца като по пързалка, разпери криле и се приземи меко на пъсяка на детската площадка пред блока. Там остана седнал и поуспокоен. Веднага след това бе обграден от съседите. Господин Вицгал хвана беглеца без усилие и го подаде на госпожа Пилбуш. Тя му благодари щастлива и покани всички помощници на кафе след обяд.

Непринудената другарска среща имаше неочекван успех. Масите и столовете бяха изнесени на поляната зад блока. Щастливи, децата беснееха наоколо, без да смущават никого с шума си.

След кафето мъжете домъкнаха каса бира. Дамите подариха на госпожа Пилбуш едношише кайсиев ликъор. Настроението беше чудесно.

Госпожа Хъопфнер поиска от госпожа Клаасен рецептата за нейния прочут ябълков штрудел. Господин Бекер и господин Вицгал откриха, че имат общо хоби - разговаряха върху електронно управляваните самолетни модели.

Госпожа Пилбуш седеше на централното място на масата. Тя беше засмяна и съвсем доволна. До нея кротко стоеше в своя кафез главната фигура на деня - Ромуалд, зеленият папагал.

Алберт ЛОЕСНАУ,
от в. „Katholische Sonntags
Zeitung“, Регенсбург
Превод: Майя РАЙКОВА

Превод catholic-news.bg

ЧАСТ ТРЕТА Животът в Христос

Раздел първи
Призванието на човека:

Жivot в Духа

Първа глава

Достойнството
на човешката личност

Член 5

Нравствеността на страстите

II. Страсти и нравствен живот

1768 Силните чувства не определят нито морала, нито светостта на хората. Те са неизчерпаем източник на образите и чувствата, в които е изразен нравственият живот. Страстите са морално добри, когато допринасят за едно добро дело, и лоши в обратния случай. Добрата воля насочва към доброто и към блаженството вълненията на чувствата, които тя притежава. Злата воля се поддава на безредните страсти и ги изостря. Емоциите и чувствата могат да се превърнат в добродетели или да се извратят в пороците.

1769 В християнския живот Свети Дух сам осъществява делото Си, като мобилизира цялото човешко същество, включително неговите болки, страхове и тъги, какъвто е случаят с Агонията и Страданието на Господа. В Христос човешките чувства могат да осъществяват своето усъвършенстване в любовта и небесното блаженство.

1770 Моралното съвършенство се състои в това, че човек не се стреми към доброто само с волята си, но и с апетита на своите чувства според думите на псалма: „Сърцето ми и пътът ми с възторг се стремят към живия Бог“ (Пс. 83, 3).

Накратко

1771 Терминът „страсти“ означава афекти или чувства. В своите емоции човек предчувствува доброто или усеща подозрение към злото.

1772 Основните страсти са: любовта и омразата, желанието и страхът, радостта, тъгата и гневът.

1773 В страстите, като вълнения на чувствителността, няма нито морално добро, нито морално зло. Но според това дали извикват или не разум или волята, в тях има морално добро или зло.

1774 Емоциите и чувствата могат да се превърнат в добродетели или да бъдат извратени в пороците.

1775 Човек достига морално съвършенство не само когато е подтикнат към доброто от своята воля, но също и от своето „сърце“.

Член 6

Моралната съвест

1776 „В дълбината на своята съвест човек открива съществуването на един закон, който не е създаден от самия него, но на който той е длъжен да се подчинява. Този глас, който не спира да го зове да обича, да върши доброто и да избяга злото, отеква в подходящ момент в сърцето му. ... Това е един закон, вписан от Бога в човешкото сърце. Съвестта е най-интимният и най-тайният човешки център, светилището, където той е сам с Бог и където чува гласа му“ (CONCILIO VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 16: AAS 58 (1966) 1037)

I. Съдът на съвестта

1777 Моралната съвест присъства в човешкото сърце (Вж. Рим. 2, 14-16) и в подходящия момент заповядва да се върши доброто и да се избяга злото. Тя отсъждва също конкретния избор, оправдавайки този, който е добър, и отхвърля този, който е лош (Вж. Рим. 1, 32). Тя засвидетелства авторитета на истината по отношение на Върховното благо, от което човешката личност е привлечена и приема заповедите. Когато слуша моралната съвест, благоразумният човек може да чуе Бог, Който говори.

1778 Моралната съвест е съд на разума, чрез който човешката личност оценява моралното качество на конкретно действие, което предстои да извърши, което в момента върши или е извършила. Във всичко, което казва и върши, човек е длъжен върно да следва това, което знае, че е справедливо и редно. Именно чрез съда на собствената си съвест човек приема и познава заповедите на Божия закон:

Съвестта е закон на нашия дух, но го надвишава; тя е тази, която ни дава повели, която означава отговорност и дълг, страх и надежда. ... Тя е посланик на Този, Който в света на природата, както и в този на благодатта, ни говори скрито, поучава ни и ни води. Съвестта е първа от всички наместници на Христа (IOANNES HENRICUS NEWMAN, A Letter to the Duke of Norfolk, 5: Certain Difficulties felt by Anglicans in Catholic Teaching, v. 2 (Westminster 1969) p. 248).

1779 Важно е всеки от нас да се съсредоточава в себе си, за да чува и следва гласа на съвестта си. Това изискване за самовгълъбяване е толкова необходимо, защото животът често води до опасността да се откъснем от всяка размисъл, изпитание или връщане в себе си.

Из „Катехизис на Католическата църква“

Програма за папската визита в Сараево

В Сараево бе представена официалната програма на папа Франциск за посещението му в столицата на Босна и Херцеговина, предвидено за 6 юни. Това ще бъде осмата международна апостолическа визита на папата. Мотото е „Мирът да бъде с вас“.

Светият отец ще излети от римското летище „Фiumично“ в 7.30 ч. и ще пристигне в Сараево в 9 ч. Половин час покъсно на площада пред президентството ще се състои церемонията по посрещането, след която ще последват визитата при президента на страната и среща с властите. Там папата ще произнесе своето първо слово.

12

ИСТИНА
VERITAS

Брой 5 (1498)
май 2015 г.

От 11 ч. Светият отец ще предстоятелства литургия на Олимпийския стадион, на която ще присъстват вярващи от цялата страна. Следобед, след срещата и обяд с епископите в апостолическата нунциатура, той ще се отправи към катедралата, където ще се срещне със свещениците, богословените и семинаристите. От 17.30 ч. е предвидена икуменическа и междурелигиозна среща, която ще се проведе в Международния францискански студентски център. Час по-късно папата ще се срещне с младежи в дiocезалния център „Иоан-Павел II“. Церемонията по изпращането на международното летище е предвидена за 19.45 ч., като папският самолет ще отлети за Рим в 20 ч., където се очаква да кацне в 21.20 ч.

Визитата си в Сараево папа Франциск оповести по време на молитвата „Ангел Господен“ на 1 февруари т.г., като призова вярващите да се молят за „допринесе за утвърждаването на братските отношения, мира, междурелигиозния диалог и приятелството“.

Протестираща жена от Мосул с карта на преследваните християни в Ирак и Сирия (AP)

Преследваните християни - провал на ООН

„В Ирак, Сирия, Нигерия, Либия, Кения и в районите на азиатски континент земята е буквально пропита с кръв. Видяхме снимки на варварски екзекутираните в Либия коптски християни; атентати в препълнени черкви по време на богослужение в Ирак, Нигерия и Пакистан; древни християнски общности, прогонени от домовете им в провинция Ниневия, екзекутирани християнски студенти в Кения“ - това заяви постоянният наблюдател на Светия престол към ООН монс. Бернардито Ауза на конференция на тема „Преследването на християните по света - заплаха за мира и международната сигурност“, която се проведе в седалището на международната организация в Ню Йорк на 17 април.

Монс. Бернардито Ауза припомни прочувствените призови на папа Франциск към международната общност „да не мълчи безучастна“ пред недопустимите престъпления: „Мъчениците днес са много повече от мъчениците от ранните векове на християнството“.

„Хиляди хора по света са преследвани, лишиeni от основните си човешки права, подложени на дискриминация и убивани само защото са вярващи“, отбелязва монс. Ауза.

Знаем, че тези атаки срещу вярващи не са само срещу християни, а също и срещу други мюсюлмани и етнически малцинства, например язидите, застъпили вследствие на насилието на бойците на така наречената Исламска държава. Въпреки това съществува един неоспорим факт: „В много части на света християните са на прицел повече от всички други общности“, уточнява монс. Ауза. От доклада за 2014 г. на центъра за изследвания Pew Research Center (Pew Research Center) става ясно, че нападенията срещу християни са повече, отколкото срещу всяка друга религиозна общност.

„Между 2006 г. и 2012 г. християните са преследвани и подложени на дискриминация в 151 от 193 държави - членки на Организацията на обединените нации“, каза монс. Ауза. „Това говори за колективен провал на тази международна организация, чито основни цели са да опази народи и нации от бич на насилието и от несправедливата агресия.“ Монс. Ауза припомни, че „днес преследваните християни по света са между 100 и 150 милиона“.

„Християнските преследвания са не само разпростране-

но явление, но и все повече зачестяват. Религиозната свобода е навлязла в период на дълбока криза и спад в световен мащаб през последните три години“, разясни монс. Ауза. „Християните са обект на прицел особено в Близкия изток, където биват убити или принудени да напуснат домовете и родината си. Само преди двадесет и пет години християните в Ирак бяха почти два милиона; по последни данни днес са вече по-малко от една четвърт. Там християните се чувстват напълно изоставени. Изчезването на тези общности от Близкия изток би било не само религиозна трагедия, би представлявало загубата на богато духовно и културно наследство, допринесло за обществото, на което принадлежат“, подчертава монс. Ауза.

2000 години християните наричат „дом“ Близкия изток; както всички знаем, Близкият изток е люлката на християнството. „Днес тези древни християнски общности в региона, по-специално тези, които все още говорят арамейски езика на Исус Христос, са изложени на рисък от изчезване.“ Както папа Франциск нееднократно е заявявал, не можем да се примирим да се мисли за Близкия изток без християни.

Християнското присъствие в региона е свидетелство на многовековното съжителство с мюсюлмани и други религиозни и етнически общности. Целият свят е заинтересован от запазването на това съжителство и от нас се иска да се обединим за предотвратяване на изгонването на християните. Постоянният наблюдал припомни, че миналия месец в Женева на Съвета по правата на човека на ООН 65 страни са подписали декларация, изготвена от Ливан, Русия и Светия престол, в подкрепа на човешките права на християните и другите общности в Близкия изток: „Това е първият път, в който е направено изрично упоменаване на категорията на християните в Съвета за правата на човека.“ Монс. Ауза отпразнува апел да се действа спешно, преди да е станало твърде късно. „Преследвани християни по целия свят разчитат на нас и очакват повече усилия от наша страна да бъдат пощадени от преследване. Тяхното оцеляване може да зависи от нашата солидарност. Молим се да успеем заедно да отворим очите на света за това, което се случва“, завърши монс. Ауза.

Свети Крикор Нарегаци е новият учител на Универсалната църква

„Единствено Бог може да запълни празнотите, които злото отваря в сърцата ни и в историята“ - с тези думи папа Франциск отслужи във Ватиканската базилика литургия по случай 100 години от масовото избиване на арменци, по време на която обяви свети Крикор Нарегаци, арменски монах, богослов и поет от X век, за учител на Универсалната църква. Евхаристичната литургия бе отслужена заедно с католическия патриарх Нерзес Бедрос XIX в присъствието на Негово светейшество Карекин II, патриарх и католикос на всички арменци, Негово светейшество Арам I, католикос на Киликийския престол, и на президента на Република Армения Серж Саркисян.

В своето слово папата посочи, че „и днес изживяваме един вид геноцид, причинен от общото и колективно безразличие, от съучастническото мълчание на Каин, който каза: „Не знай; нима съм пазач на брата си?“ (Бит. 4,9). Той изтъкна: „През миналия век нашето човечество преживя три огромни, нечувани трагедии: първата, която обикновено се

ма. Докато в последно време бяха извършени други масови избивания - като тези в Камбоджа, Руанда, Бурунди, Босна. Изглежда, че човечеството не може да престане да пролива невинна кръв... Сякаш човешкото семейство отказва да се учи от собствените си грешки, допуснати от закона на терора. Днес също има хора, които се стремят да премахнат своите близки с нечия помощ и със съучастническото мълчание на други, които остават да бъдат зрители...“.

„Скъпи арменски вярващи - каза още папа Бергольо, - днес възпоменаваме с пронизано от болка, но уповаващо

се на Бог сърце 100 години от трагичното събитие, от това безумно унищожение, жестоко понесено от вашите предци. Необходимо е да си спомним за тях, тъй като там, където няма памет, означава, че злото държи все още раната отворена; да се прикрива или отрича злото, означава да се остави раната да кърви, без да се лекува.“

Именно свети Крикор Нарегаци, посочи Светият отец, „успя да изрази повече от всеки друг чувствителността на своя народ, като даде глас на вика, превърнал се в молитва, на едно страдащо и грешно човечество, потиснато от

мъката на собствената си безпомощност, но оргяно от светлината на Божията любов, способна да преобрази всичко“.

Апел към държавните ръководители

В заключителното си послание папата пожела „това болезнено възпоминание да се превърне в повод за искрен и смирен размисъл от страна на всички“, които да отворят сърцето си за прошка. Той призова „всички онези, които ръководят държавите и международните организации“, отговорно, по случай 100 години от масовото избиване на арменците, без да се поддават на

компромиси, да се противопоставят на „конфликтите, които понякога се превръщат в неоправдани насилия и манипулиране различните етноси и религии“.

„Нека отново се тръгне по пътя на помирението между арменския и турския народ и бъде възвърнат мирът в Нагорни Карабах“, апелира папата, като изтъкна, че „икуменизъмът на кръвта, който обединява различните вероизповедания, трябва да заздрави приятелските връзки, които вече свързват Католическата и Арменската апостолическа църква“.

